



PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W DRAWSKU POMORSKI**

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU DRAWSKIEGO
w 2019 r.**



DRAWSKO POMORSKIE 2020 r.

Zgodnie z ustawowym obowiązkiem, przedstawiam Wysokiej Radzie informację na temat stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu drawskiego za rok 2019.

Raport dotyczy sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, stanu zaszczepienia podległej populacji, bezpieczeństwa żywności, bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia i w kąpieliskach, bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny warunków higienicznych i zdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych, oraz stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem placówek medycznych. Ponadto część opracowania stanowi sprawozdanie z działalności oświatowo – zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2019r. poz. 59), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- Higieny środowiska
- Higieny pracy w miejscach zatrudnienia
- Higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji
- Warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych
- Higieniczno - sanitarnymi, jakie winien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których są udzielane świadczenia zdrowotne

Sprawowanie nadzoru w powyższym zakresie jest realizowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej są przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu działań profilaktycznych i zapobiegawczych.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim jest włączony do funkcjonowania centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie :

- monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi
- monitoringu jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli
- systemu Wczesnego Ostrzegania o niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF
- Systemu informowania o produktach kosmetycznych i substancjach chemicznych - RAPEX
- systemu monitorowania i ostrzegania o dopalaczach -SMIOD
- systemu rejestracji chorób zawodowych

- elektronicznych rejestrów chorób zakaźnych/zakażeń
- elektronicznego systemu nadzoru nad dystrybucją szczepionek – ESNDS
- systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych – SRWE
- rejestru ognisk epidemicznych – ROE i Epi-Baza

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu drawskiego , w którego skład wchodzi :

- gminy miejsko-wiejskie: Drawsko Pomorskie, Złocieniec, Czaplinek, Kalisz Pomorski
- gmina wiejska: Wierzchowo.

Realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „ Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2019r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami, który był opiniowany przez Starostę Powiatu Drawskiego.

Ocenę sporządzono w oparciu o dokonaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim analizę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wyniki czynności kontrolnych przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim, których celem jest ustalenie stanu rzeczywistego i stwierdzenie czy ten stan jest zgodny z przepisami prawa sanitarnego, a w konsekwencji zapobieżenie lub wyeliminowanie stanu niezgodnego z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi lub stanu zagrażającemu życiu, zdrowiu ludzi, a wynikającemu z naruszeń tych wymagań.

Państwowa Inspekcja Sanitarna równoległe z rozwojem gospodarczym powiatu drawskiego systematycznie rozszerza swoje zadania w zakresie zdrowia publicznego. Wymiernym tego efektem jest planowa i systematyczna poprawa stanu higieny środowiska naturalnego człowieka. Wypracowywane przez organy PIS informacje, służą do identyfikowania i formułowania najistotniejszych problemów związanych z wpływem otaczającego środowiska na zdrowie społeczeństwa.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu drawskiego na dzień 31 grudnia 2019r

I. EPIDEMIOLOGIA

W 2019r. rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się wzorem lat ubiegłych w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Liczba wybranych i zgłoszonych przypadków zakażeń i chorób zakaźnych

	Liczba zachorowań		Zapadalność (na 10 tys.)	
	2018	2019	2018 rok	2019 rok
1.1 Zatrucia i zakażenia pokarmowe	1	0	0,17	0
1.1.1 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową	1	0	1	0
1.2 Decyzje administracyjne wydane na podstawie art.5 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi	0	0	0	0
1.3 Wirusowe zapalenie wątroby	14	6	2,3	1
1.3.1 WZW „A”	0	2	0	0,34
1.3.2 WZW „B”	3	0	0,51	0
1.3.3 WZW „C”	11	4	1,8	0,68
1.4 Grypa sezonowa, grypa wywołana wirusem A/H1N1	11396/0	6710/3	1932,7/ 0	1140,7/3
1.5 Choroby wieku dziecięcego	106	199	18	33,8
1.5.1 Odra	0	0	0	0
1.5.2 Ostre porażenie wiotkie do 14 r.ż	0	0	0	0
1.5.3 Krztusiec	0	3	0	2,1
1.5.4 Ospa wietrzna	96	193	16,3	32,8
1.5.5 Różyczka	1	2	0,17	0,34
1.5.6 Świnka	9	1	1,53	0,17
1.6 Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i /lub mózgu	2	0	0,34	0
1.6.1 Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu ,inne i nieokreślone	2	1	0,34	0,17
1.6.2 Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych /mózgu	0	0	0	0
1.6.3 Wirusowe zapalenie mózgu	0	0	0	0
1.7 Inwazyjna choroba meningokokowa	1	1	0,17	0,17
1.8 Borelioza z Lyme	76	54	12,9	9,18
1.9 Styczność, narażenie na wściekliznę- potrzeba szczepień	114(13)	111(8 1 hospitalizacja)	19,4(2,2)	18,87(1,36)
1.10 Choroby przenoszone drogą płciową	0	2	0	0,34
1.11 Gruźlica	2	2	0,34	0,34
1.12 Zakażenie HIV/choroba AIDS	0	0	0	0
2.0 Realizacja szczepień ochronnych	0	0	0	0
2.1 Niepożądane odczyny poszczepienne	1	0	0,17	0

Zatrucia i zakażenia pokarmowe.

Na terenie powiatu drawskiego w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. nie odnotowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Analogicznie w 2018r. odnotowano jedno ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową.

Sytuację epidemiologiczną ognisk przenoszonych drogą pokarmową należy uznać za korzystną w analizowanym okresie.

Decyzje administracyjne wydane od 01.01. – 31.12.2019r. na podstawie art. 5, ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 1239 z późn.zm)

Zarówno w 2018 jak i 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor w Drawsku Pom. w w/w okresie nie wydał decyzji administracyjnych nakazujących osobom podejrzanym lub osobom, u których rozpoznano zakażenie lub zachorowanie na chorobę zakaźną, poddawanie się obowiązkom wynikającym z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz.1239 z późn.zm..).

Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Wirusowe zapalenie wątroby

WZW typu „b” w powiecie drawskim w 2019r. nie odnotowano zgłoszeń zachorowania. Analogicznie w 2018r. odnotowano 3 przypadki zachorowania

WZW typu „c” w okresie od 01.01.-31.12.2019r. w powiecie drawskim odnotowano 4 przypadki

W trakcie dochodzeń epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem zachorowania na WZW typu „C” ustalano osoby z kontaktu. Poinformowano lekarzy rodzinnych osób z kontaktu z chorymi o konieczności objęcia nadzorem lekarskim. Analogicznie w 2018r. odnotowano 11 przypadków zachorowania.

WZW typu „a” odnotowano 2 przypadki zachorowania na WZW typu A. W trakcie dochodzeń epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem zachorowania na WZW typu „A” ustalano osoby z kontaktu. Poinformowano lekarzy rodzinnych osób z kontaktu z chorymi o konieczności objęcia nadzorem lekarskim. Natomiast w analogicznym roku 2018 r. nie odnotowano przypadków zachorowań.

Ogólna liczb nosicieli figurujących w rejestrze na ostatni dzień okresu sprawozdawczego to 394 nosicielei HBsAg 176 nosicielei anty- HCV i 6 nosicielei HBsAg + anty HCV.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wirusowych zapaleń wątroby uległa poprawie w stosunku do analogicznego okresu 2018r. Odnotowano spadek zachorowalności na wzw typu b oraz c. Jedynie w przypadku wzw a sytuacja uległa zmianie w 2019r. odnotowano 2 przypadki zachorowania u 2 dorosłych mężczyzn.

Grypa sezonowa i zakażenia grypopodobne

Wzorem lat ubiegłych kontynuowano ciągle monitorowanie grypy i zakażeń grypopochodnych.

W 2019 roku zmalała liczba podejrzeń zachorowań na grypę, zgłoszono 6710 przypadków w tym 12 osób skierowano do szpitala, stwierdzono 3 przypadki zachorowania, które zostały potwierdzone laboratoryjnie (typ A) w tym w 1 przypadku u dziecka do lat 14.

W 2018 roku wzrosła liczba podejrzeń zachorowań na grypę, zgłoszono 11396 przypadków w tym 8 osób skierowano do szpitala, nie stwierdzono przypadków zachorowania, które zostały potwierdzone laboratoryjnie (typ A).

Sytuacja epidemiologiczna grypy oraz zakażeń grypopodobnych w 2019r. na podstawie zgłoszonych przez lekarzy danych uległa poprawie w stosunku do 2018r.

Podkreślenia wymaga fakt, iż najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie jest profilaktyka swoista przez coroczne szczepienia ochronne. Stąd należy kontynuować działania profilaktyczne dotyczące propagowania szczepień przeciwko grypie jako jedynej skutecznej metody zapobiegania tej chorobie.

W analizowanym okresie nie zgłoszono zgonów z powodu grypy.

Choroby wieku dziecięcego

Odra

W okresie od 01.01.-31.12.2019r. w powiecie drawskim nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na odrę. Analogicznie w 2018r. również nie odnotowano przypadków zachorowania.

Należy uznać tę sytuację za bardzo korzystną w świetle dynamicznej sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowań na odrę w kraju.

Ostre porażenie wiotkie do 14 r.ż

W analizowanym okresie nie odnotowano zachorowań na ostre porażenia wiotkie do 14r.ż. Analogicznie w 2018r. również nie odnotowano zachorowań.

Krztusiec

W powiecie drawskim w analizowanym okresie odnotowano 3 przypadki zgłoszenia zachorowania - w 1 przypadku u osoby dorosłej natomiast w 2 przypadkach wśród dzieci. Zauważalny był wzrost zachorowań na krztusiec albowiem w 2019 r. odnotowano 3 zachorowania, a więc 3 zachorowania więcej niż w 2018 r.

Ospa wietrzna

W przypadku ospy wietrznej sytuację epidemiologiczną należy uznać za niekorzystną, albowiem odnotowano wzrost zachorowań zanotowano 193 przypadki zachorowań, natomiast analogicznie w 2018r. zgłoszono 96 zachorowań na ospę.

Chorowały głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, sporadycznie występowały przypadki zachorowań wśród osób dorosłych.

Różyczka

W 2019 roku liczba zachorowań na różyczkę jest stabilna. Odnotowano 2 przypadki zachorowań możliwych, analogicznie w 2018r. odnotowano jeden przypadek zachorowania. W 2019r. diagnoza była oparta wyłącznie na badaniu klinicznym, zgłoszony przypadek nie był potwierdzony badaniami laboratoryjnymi.

Świnka/nagminne zapalenie przyusznic

W stosunku do roku poprzedniego liczba zachorowań na świnkę, znacznie spadła, odnotowano 1 zachorowanie, w analogicznym 2018 r. odnotowano 9 przypadków zachorowań.

W przypadku odry, świnki i różyczki obserwuje się niską zapadalność w związku z wprowadzeniem drugiego szczepienia p/odrze, śwince i różyczce w 10 r.ż.

Wnioski:

Sytuacja epidemiologiczna chorób wieku dziecięcego była zróżnicowana. Odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną – w 2019r. 193 osoby, analogicznie w 2018r 96 osób.

W przypadku krztuśca również odnotowano wzrost zachorowań odnotowano 3 przypadki zachorowania, analogicznie w 2018r. nie odnotowano zachorowań.

W przypadku zachorowania na odrę oraz różyczkę sytuacja epidemiologiczna była stabilna.

Nie odnotowano przypadków zachorowań na odrę, na różyczkę odnotowano 2 przypadki zachorowania, analogicznie w 2018r. odnotowano 1 przypadek zachorowania.

Odnosnie świnki(nagminne zapalenie przyusznic) sytuacja epidemiologiczna uległa poprawie, odnotowano spadek zachorowań odnotowano 1 przypadek zachorowania, analogicznie w 2018r. odnotowano 9 przypadków.

Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu

Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu lub inne nieokreślone

W 2019r w powiecie drawskim odnotowano 1 zgłoszenie bakteryjnego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych, które zostało wywołane przez szczep *Haemophilus influenzae*. Dotyczyło dorosłej kobiety, ustalono osoby z kontaktu, a następnie poinformowano lekarza rodzinnego o objęciu nadzorem. Analogicznie w 2018 zgłoszono 2 przypadki zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych nieokreślone.

Wirusowe zapalenie opon mózgowych

W okresie od 01.01.-31.12.2019r w powiecie drawskim nie odnotowano przypadków zgłoszenia wirusowego zapalenia opon mózgowych.

Wirusowe zapalenie mózgu

W okresie od 01.01.-31.12.2019r w powiecie drawskim nie odnotowano przypadków zgłoszeń zachorowań.

Sytuacja epidemiologiczna stabilna, nie odnotowano wzrostu zachorowań na bakteryjne i wirusowe zapalenie opon mózgowych oraz mózgu

Inwazyjna choroba meningokokowa

Należy podkreślić, iż kontynuowany jest wypracowany od lat schemat nadzoru przy zgłoszeniach podejrzeń zachorowań i zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową.

Sytuacja epidemiologiczna inwazyjnej choroby meningokokowej była stabilna i utrzymała się na tym samym poziomie zarówno w 2018r. jak i w 2019r. odnotowano 1 przypadek zachorowania. Zachorowania dotyczyły 7 miesięcznej dziecka (w 2019r.) oraz 43 letniego

mężczyzny (w 2018r.) i były wywołane przez bakterie *Nesisseria meninitidis* typ c. Zachorowania objęto nadzorem epidemiologicznym. U osób z najbliższego otoczenia wdrożono chemoprofilaktykę.

Borelioza z Lyme

W stosunku do 2018r. liczba zachorowań na boreliozę z Lyme zmalała odnotowano 54 przypadki. W roku 2018r zgłoszono natomiast 76 przypadków zachorowań .

Wśród zgłoszeń w analizowanym okresie 2019r. dominowały zachorowania wczesnego stadium boreliozy, którego objawem jest rumień wędrujący. 41 przypadków zgłoszono jako potwierdzone zachorowania, natomiast 13 przypadków zgłoszono jako prawdopodobne przypadki zachorowania na boreliozę, 5 osób zostało hospitalizowanych.

Sytuacja epidemiologiczna boreliozy uległa poprawie. Odnotowano spadek zachorowań w stosunku do 2018r.

Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

W powiecie drawskim w okresie w 2019 roku przeprowadzono 111 wywiadów epidemiologicznych z powodu styczności i narażenia na wściekliznę. W 8 przypadkach styczności i narażenia na wściekliznę podjęto szczepienia p/wściekliznie. Należy zauważyć, iż najczęstszą przyczyną podejmowania szczepień u ludzi stanowiły pokąsania przez zwierzęta domowe, głównie psy i koty. Odnotowano jeden przypadek hospitalizacji pokąsanego. Analogicznie w 2018r. przeprowadzono 114 wywiadów epidemiologicznych, w 13 przypadkach styczności i narażenia na wściekliznę podjęto szczepienia.

W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Drawsku Pom., którego na bieżąco informowano o wystąpieniu pokąsań. Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia wścieklizny u obserwowanych zwierząt oraz o wynikach obserwacji, które następnie były przekazywane osobom pokąsanym.

Należy podkreślić, że problem pokąsań przez zwierzęta domowe bez nadzoru utrzymuje się od wielu lat.

Choroby przenoszone drogą płciową

W analizowanym okresie 2019r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową. Oba przypadki dotyczyły mężczyzn i dotyczyły kiły. W obydwu przypadkach pacjenci zostali poddani leczeniu. W 1 przypadku zachorowanie zostało zakwalifikowane jako przypadek prawdopodobny, natomiast drugi przypadek został zakwalifikowany jako przypadek potwierdzony.

Osoby chore nie wymagały hospitalizacji. Analogicznie w 2018 r. nie odnotowano chorób przenoszonych drogą płciową.

Sytuacja epidemiologiczna uległa nieznacznemu pogorszeniu, w 2018r. nie odnotowano chorób przenoszonych drogą płciową, w 2019r. odnotowano 2 przypadki zachorowania.

Gruźlica

W analizowanym okresie liczba zachorowań na gruźlicę była porównywalna do analogicznego okresu 2018r. odnotowano 2 przypadki zachorowania

W roku 2019 odnotowano 2 przypadki zachorowania na gruźlicę zachorowania dotyczyły 2 mężczyzn w przedziale wiekowym 20-44 oraz 45-64. Dochodzeniem epidemiologicznym w środowisku pacjenta objęto wszystkie osoby chore oraz osoby ze styczności. Nie wdrażano działań administracyjnych związanych z koniecznością hospitalizacji czy konieczności leczenia. Wszystkie osoby chore znajdują się pod nadzorem specjalistycznym, a osoby ze

styczności z chorymi znajdują się pod nadzorem lekarza z poradni przeciw gruźliczej, bądź lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).

Zakażenie HIV/choroba AIDS

Należy zauważyć, iż wykrywanie zakażenia HIV jest niedoszacowane m. in. ze względu na przewlekłość zakażenia i brak potrzeby wykonywania testów a-HIV.

W okresie od 01.01.-31.12.2019r. w powiecie drawskim nie odnotowano przypadków zgłoszenia nowo wykrytego zakażenia HIV.

W przypadku pozostałych zachorowań sytuacja epidemiologiczna na obszarze powiatu drawskiego w stosunku do roku ubiegłego jest w miarę stabilna.

Podsumowanie

W okresie od 01.01.-31.12.2019r w sprawozdaniu MZ-56 w powiecie drawskim wykazano 427 zgłoszeń zachorowań, w tym 110 osób hospitalizowano.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. w analizowanym okresie kontynuowali działania w kierunku poprawy zgłaszalności podejrzeń i rozpoznań zakażeń lub chorób zakaźnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie drawskim, dlatego też przypomniano o w/w obowiązku w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, co było odnotowywane w protokołach ponadto wystosowano pisma przypominające o obowiązku zgłaszania zachorowań .

Dokonywano również weryfikacji zgłoszeń z danymi otrzymywanymi z Narodowego Funduszu Zdrowia, a następnie w przypadku stwierdzenia nie zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej przez dany podmiot wykonujący działalność leczniczą, informowano o konieczności uzupełnienia brakujących zgłoszeń albowiem podmioty wykonujące działalność leczniczą mają obowiązek bieżącego zgłaszania podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej.

Należy podkreślić, że kontynuowane są intensywne działania nadzоровe przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej celem utrzymania zgłaszalności zakażeń i chorób zakaźnych, na rzetelnym poziomie celem dokonywania rzeczywistych ocen sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

Wnioski:

1. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz wdrażanie działań przeciwepidemicznych ma pozytywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa zdrowia publicznego.
1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych nie budziła zastrzeżeń. Nie odnotowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla społeczeństwa i konieczność natychmiastowego wdrożenia procedury przeciwepidemicznej.
2. Liczba zachorowań na boreliozę z Lyme nie znacznie zmalała w stosunku do lat ubiegłych. Podobnie wśród zgłoszeń w analizowanym roku dominowały zachorowania boreliozy fazy wczesnej, której objawem jest rumień wędrujący.
3. Od lat brak zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, nie wystąpiły zachorowania na odrę .
4. Wśród chorób szerzących się drogą pokarmową nie odnotowano zachorowań na czerwonkę, dur brzuszny, dur rzekomy, tasiemczyce. Zagrożenia na te choroby mimo, iż

nie jest wysokie, wymaga jednak stałego nadzoru ze względu na możliwość ich zawleczenia z innych stref klimatycznych

5. Wskaźnik pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliwość w 2019 roku w porównaniu z 2018 rokiem nieznacznie zmalał z 114 ze 111.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie drawskim należy uznać za ogólnie korzystną.

Realizacja szczepień ochronnych

W 2019 roku Program Szczepień Ochronnych na terenie powiatu drawskiego realizowany jest przez 9 świadczeniodawców w 13 punktach szczepień, które obejmują swoją opieką 33029 osób, z czego 10025 stanowią osoby poniżej 19 roku życia (stan na 31.12.2019 r.). U świadczeniodawców znajduje się 33029 kart uodpornienia (stan na 31.12.2019 r.). W czasie czynności kontrolnych stwierdzano, iż liczba kart uodpornienia dzieci i młodzieży od 1 do 20 r. ż. jest zgodna z liczbą dzieci i młodzieży od 1 do 20 r. ż. podlegających opiece kontrolowanych podmiotów działalności leczniczej.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych w 2019 roku przeprowadzono 30 kontroli w gabinetach wykonujących szczepienia ochronne.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży w rocznikach podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi, a także przestrzegania przepisów w zakresie postępowania z preparatami szczepionkowymi i zachowanie łańcucha chłodniczego. Z przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Wszyscy świadczeniodawcy mają zawartą umowę na 2019 rok z Narodowym Funduszem Zdrowia zawierającą powierzenie wykonywania szczepień ochronnych zleconych przez Ministerstwo Zdrowia.

Przechowywanie, jak i przekazywanie dokumentacji szczepień ochronnych prowadzone było zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Placówki w sposób prawidłowy powiadamiały o obowiązkowych szczepieniach ochronnych i informowały o szczepieniach zalecanych. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych prowadzona zgodnie z PSO.

Poza obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych istotną rolę odgrywają szczepienia zalecane. Każdy lekarz zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, jest zobligowany do udzielenia pełnej informacji rodzicom lub opiekunom dziecka na temat szczepień zalecanych. W trakcie czynności kontrolnych zwracano również uwagę na prawidłowe prowadzenie obowiązujących rejestrów, które we wszystkich punktach szczepień prowadzone są prawidłowo.

W punktach szczepień objętych kontrolą, prowadzone są szczepienia przeciwko tężcowi osób narażonych na zakażenie tężcem.

Skontrolowane gabinety szczepień spełniały wymagania jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym, stan higieniczno- sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń.

Podczas kontroli sprawdzano stosowanie procedur dotyczące, prowadzenia wewnętrznej kontroli w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących realizacji Programu Szczepień Ochronnych w zakresie realizacji szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży według wieku oraz szczepień ochronnych zalecanych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli i analizy dokumentacji świadczeniodawcy na bieżąco informowali Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.

W 2019 roku odnotowano 34 przypadki uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych. Po wysłaniu wniosku o nałożenie grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień ochronnych do Wojewody Zachodniopomorskiego w Szczecinie w 1 przypadku osoba wykonała obowiązek szczepień ochronnych, 3 osoby dopełniły obowiązek dotyczący wykonawstwa szczepień ochronnych w trakcie postępowania administracyjnego, natomiast w 30 przypadkach nadal nie dopełniono obowiązku dotyczącego szczepień ochronnych.

W 2019 roku wysłano 12 pism informacyjnych do prawnych opiekunów dzieci, 6 wezwań, 14 upomnień i wysłano 16 wniosków do Wojewody Zachodniopomorskiego (w tym 8 wniosków o ponowne nałożenie grzywny) wraz 8 Tytułami Wykonawczymi. Wydano również 2 postanowienia dotyczących stanowiska wierzyciela w sprawie zarzutów zobowiązanych zgłoszonych w sprawie prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom w dalszym ciągu prowadzić będzie dalsze działania mające na celu wyegzekwowanie wykonania obowiązku szczepień ochronnych od osób uchylających się od obowiązku szczepień.

Zaobserwowano niepokojące zjawisko rozwoju ruchów antyszczepionowych wśród rodziców, co jest jedną z głównych przyczyn spadku poziomu szczepień u małych dzieci i należy wzmocnić działania propagujące tę formę uodpornienia przeciwko chorobom zakaźnym. To niekorzystne dla realizacji szczepień ochronnych zjawisko może być w przyszłości przyczyną utraty odporności zbiorowiskowej, co skutkować może szkodliwymi społecznie następstwami - doprowadzić może do nawrotu chorób, których niska zapadalność utrzymywana jest dzięki wieloletnim programom szczepień ochronnych. Utrzymanie akceptacji społecznej szczepień, która pozwoli na osiągnięcie wysokiego poziomu uodpornienia populacji, to ważny cel w działaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2019 roku nie odnotowane przypadki niepożądanego odczynu poszczepiennego

Podsumowanie i wnioski

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonej chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w powiecie drawskim utrzymuje się od wielu lat na wysokim poziomie.

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie.

Wysokie odsetki szczepionych osób w powiecie drawskim w ramach bezpłatnych szczepień obowiązkowych pozwalają sądzić, że istnieje społeczna akceptacja szczepień. Konieczne jest dołożenie starań, aby jej nie utracić.

Wzrosła liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych z 18 w 2018 roku do 30 w 2019 roku.

Pomimo sukcesywnie prowadzonych działań edukacyjnych w stosunku do rodziców uchylających się od obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym od kilku lat utrzymuje się tendencja wzrostowa osób (najczęściej rodziców dzieci) uchylających się od tego ustawowego obowiązku. Wobec powyższego w celu utrzymania odporności

zbiorowiskowej populacji kontynuowane są działania informacyjne, a w przypadku uporczywego uchylania się od obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnym wdrażane będzie wdrażane postępowanie egzekucyjne, które zgodnie z właściwością kierowane jest do Wojewody Zachodniopomorskiego (w 2019r. wystawiono 8 tytułów wykonawczych i skierowano 5 wniosków o egzekucję administracyjną).

Choroby zakaźne, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych, są nadal realnym zagrożeniem, zwłaszcza dla dzieci. Sytuacja epidemiologiczna takich chorób, jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, poliomyelitis, odra, różyczka i świnka, wirusowe zapalenie wątroby typu B zależna jest od poziomu realizacji szczepień ochronnych.

Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej

W 2019r. w obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 132 kontrole oraz przeprowadzono 100 wywiadów epidemiologicznych.

Decyzje administracyjne wydane na podmioty działalności leczniczej.

Liczba wystawionych decyzji na stan sanitarno-techniczny i higieniczny - **15** :

- szpital – 7
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria – 4
- indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych – 0
- gabinet medycyny szkolnej - 4

Ponadto wystawiano decyzje umarzające postępowanie administracyjne : **3**

- szpital – 2
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria – 1 (ambulatorium Zakład Karny)
- indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych – 0

2. Liczba i suma wystawionych decyzji finansowych - **13**

- szpitali – 4
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria – 4
- indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych – 0
- gabinet medycyny szkolnej – 5

3. wystawiono 8 tytułów wykonawczych i 5 postanowień.

Podmioty działalności leczniczej

Prowadzony jest nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym w obiektach prowadzących działalność leczniczą i na tej podstawie należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

Szpital

Na terenie powiatu drawskiego znajduje się jeden szpital.

– „Szpitale Polskie” s.c Katowice ul. Ligocka 103 – Drawskie Centrum Specjalistyczne- Drawsko Pom ul. Chrobrego 4.

Nazwa ZOZ, adres	Oddziały	Liczba łóżek
„Szpitale Polskie” s.c Katowice ul. Ligocka 103- Drawskie Centrum Specjalistyczne Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4	Oddz. Chirurgiczny	15
	Oddz. Wewnętrzny	23
	Oddz. Dziecięcy	13
	Oddz. Ginekologicz.- Położniczy	15
	Oddz. Noworodkowy	8
	OIOM	4
	ORTOPEDIA	15
	Kardiologia	14
	Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego	9

Aktualna liczba łóżek szpitalnych 116.

W 2019 roku w Drawskim Centrum Specjalistycznym przeprowadzono 15 kontroli, w tym 9 kontroli sprawdzających i 6 kontroli planowych.

W lipcu 2019 roku oddano do użytku pomieszczenie oddziału dziennej rehabilitacji kardiologicznej.

Stan techniczny i funkcjonalność szpitala

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych uchybieniami w obiekcie w 2019 roku wydano siedem decyzji, w których ujęto termin wykonania obowiązków ujętych w decyzji .

- oddział Chirurgiczny – niewłaściwy stan sanitarno – techniczny ścian w sali nr 1 i sali nr 2, w gabinecie zabiegowym, w ciągu komunikacyjnym przy wejściu do gabinetu zabiegowego, w gabinecie nr 2 ścian i szafki na sprzęt jednorazowy, w pomieszczeniu na nieużywany sprzęt sufitu, w magazynie nr 2 ścian. Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 28.02.2020 r.
- oddział położniczo – ginekologiczny wykonano obowiązki wynikające z TYT - 04/2017 z dnia 24.03.2017r. Pkt.5 – dotyczące wymiany podłogi- na podstawie kontroli sprawdzającej w 2020r. stwierdzono wykonanie obowiązku.
- oddział dzienny rehabilitacji kardiologicznej – zamontowano umywalkę w gabinecie lekarskim oraz doprowadzono do właściwego stanu higieniczno – technicznego drzwi w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym.
- pracownia fizykoterapii oraz dział rehabilitacji – stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym dla personelu i pacjentów – ścian, drzwi oraz niewłaściwy stan sanitarno techniczny ciągu komunikacyjnego ścian , sufitu i podłogi . Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 31.01.2020 r.
- pracownia endoskopii – stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno –techniczny ścian w poczekalni przy pracowni endoskopowej . Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 31.01.2020 r.

- oddział położniczy – niewłaściwy stan sanitarno – techniczny ściany w gabinecie zabiegowym, brodzika w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym , sali chorych nr 6, sali chorych nr 4 , sali chorych nr 5, w pomieszczeniu higieniczno - sanitarnym przy sali nr 5, w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym zlokalizowanym przy wejściu na oddział położniczy, w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym dla personelu , sanitarno – techniczny podłogi przy wejściu na oddział położniczy w ciągu komunikacyjnym . Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 31.01.2020 r.
- oddział pediatryczny – niewłaściwy stan sanitarno – techniczny w gabinecie zabiegowym drzwi i podłogi, w pomieszczeniu brudownika, pomieszczeniu porządkowym i pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym dla osób niepełnosprawnych sufitu, w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym dla pacjentów brodzik i ściany, w sali nr 7 stojak podtrzymujący wanienkę, w sali nr 6 ścian i podłóg, w sali nr 5 stojaka podtrzymującego wanienkę, ścian i podłogi, w pomieszczeniu kuchennym. Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 31.01.2020 r.
- szpitalny oddział ratunkowy – niewłaściwy stan sanitarno – techniczny podjazdu ścian i sufitu, podłogi w poczekalni, na stanowisku rejestracji medycznej blatu, ścian i umywalki,
w ciągu komunikacyjnym przy sali zabiegowej ścian i sufitu oraz obudowy świetlówki, w pomieszczeniu brudownika sufit, w sali konsultacyjnej dla dorosłych ścian i kozetki lekarskiej, w sali obserwacyjnej ścian, w ciągu komunikacyjnym (przy sali obserwacyjnej) sufitu, w pomieszczeniu Izby Przyjęć ścian i sufitu . Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 28.02.2020 r.
- oddział ortopedyczny – niewłaściwy stan sanitarno – techniczny w pomieszczeniu porządkowym ścian, sufitu i świetlówki, w sali nr 5, 4, 3, 2 ścian oraz w ciągu komunikacyjnym. Wydano decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 28.02.2020 r.
- oddział wewnętrzny – stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego.
- poradnia urologiczna – stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego.
- pomieszczenia Rtg – odnowiono poprzez malowanie, zapewniono właściwy stan higieniczny szafek, podłogi w pomieszczeniach pracowni Rtg poprzez wymianę wykładziny na nową. Ponadto w ciągu komunikacyjnym (poczekalnia Rtg) odnowiono poprzez malowanie ściany, wymieniono drzwi na nowe, w pomieszczeniu gdzie wykonywane są zdjęcia Rtg dodatkowo zamontowano umywalkę z bieżącą wodą ciepłą i zimną. W pomieszczeniu rejestracji zostało zamontowane okienko, przez które wydawane będą wyniki.
- Centralna sterylizatornia – stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego.
- oddział intensywnej opieki medycznej - stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego.
- szpitalny oddział kardiologiczny - stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego.

- przychodnia przyszpitalna- stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego.
- laboratorium - stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego
- blok operacyjny - stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany. Nie prowadzi się postępowania administracyjnego
- ciąg komunikacyjny w szpitalu – w przedmiotowej sprawie dotyczącej niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego ścian prowadzone jest dalsze postępowanie egzekucyjne , natomiast w sprawie niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego podłogi wydano kolejną decyzję z określonym terminem wykonania nieprawidłowości do dnia 31.03.2020 r.

Dezynfekcja

Dezynfekcja endoskopów

W 2019 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w pracowni badań endoskopowych. Proces mycia i dezynfekcji endoskopów jest zautomatyzowany, co przyczynia się w znacznej mierze do zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

Podczas której stwierdzono, że mycie wstępne endoskopów przeprowadza się w pracowni endoskopowej przy użyciu środka o nazwie ANIOSYME Synergy 5. Test szczelności wykonuje się testerem firmy FUJINON. Sprzęt endoskopowy myty jest w myjce automatycznej, do dezynfekcji stosuje się Aniosyme 1000 i Synergie 5.

Postępowanie w zakresie dekontaminacji z akcesoriami endoskopowymi było prawidłowe.

Dezynfekcja basenów i kaczek

Dezynfekcja basenów i kaczek prowadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach w myjkach – dezynfektor. Do dezynfekcji stosuje się środki dezynfekcyjne – Sekumatic FKS i Neodsher – preparat gotowy.

Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w wydzielonych, zamkniętych szafkach, w których znajdują się instrukcje postępowania z preparatami chemicznymi oraz w pomieszczeniu porządkowym.

Dezynfekcja narzędzi wielorazowego użycia

Centralna sterylizatornia wyposażona jest w urządzenia do wyjaławiania sprzętu, aparatury, narzędzi i innych elementów tego wymagających oraz dezynfekowania wózków i pojemników służących do transportu materiałów poddawanych sterylizacji. Posiada dogodne połączenie z zespołem operacyjnym i jest łatwo dostępna z innych jednostek organizacyjnych szpitala oraz z zewnątrz. Mycie i dezynfekcja narzędzi wielorazowego użycia odbywa się w strefie brudnej, przeznaczonej do przyjmowania, sortowania, mycia, dezynfekcji właściwej narzędzi chirurgicznych, aparatury medycznej (wstępne mycie i dezynfekcja narzędzi odbywa się na oddziałach szpitalnych), mycia i dezynfekcji wózka i elementów transportowych oraz przechowywania zapasów środków dezynfekcyjnych i przygotowania z nich roztworów roboczych. Zapewniono myjkę ultradźwiękową. Transport materiałów sterylnych i skażonych między centralną sterylizatornią i oddziałami odbywa się w odrębnym

wózku wyposażonym w szczelny pojemnik należący do bloku operacyjnego oraz w szczelnych pojemnikach z poszczególnych jednostek organizacyjnych szpitala. Ponadto pierwsze wstępne mycie i dezynfekcja narzędzi wielorazowego użycia odbywa się na oddziałach szpitalnych. Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych przygotowywane przez pielęgniarki w poszczególnych oddziałach oraz pracownika sterylizatorni na zgodność z instrukcją postępowania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Do dezynfekcji narzędzi stosowany jest preparat Sekusept Pulver z aktywatorem

Drawskie Centrum Specjalistyczne nie posiada komory dezynfekcyjnej.

Sterylizacja

Centralna sterylizatornia działa w ramach szpitala i zlokalizowana jest na parterze budynku..

W 2019 roku wykonano 104 badań testem biologicznym, w tym 84 badań autoklawu parowego i 20 parowo- formaldehydowego. Podmiot co kwartał przesyła do PPIS w Drawsku Pom informację o ilości wykonanych badań w każdym kwartale. Kontrola chemiczna procesu sterylizacji prowadzona jest przy pomocy pasków chemicznych.

Stacja uzdatniania wody na potrzeby drawskiego Centrum Specjalistycznego zlokalizowana jest w wydzielonym pomieszczeniu.

Stan sanitarno – techniczny pomieszczeń zachowany.

Dezynfekcja powierzchni

Dezynfekcja powierzchni odbywa się na zgodność z opracowanymi procedurami. W pomieszczeniach szpitala podłogi wykonane z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję, ściany umywalk wykończone w sposób zabezpieczający ścianę przed zawilgoceniem. Do powierzchni dotykowych i bezdotykowych: Incidin Liquid Spray i Bactacid AF – preparat gotowy. W pomieszczeniach wymagających częstej dezynfekcji lub utrzymania aseptyki ściany na całej wysokości wykończone materiałami umożliwiającymi mycie i dezynfekcję.

Stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk personelu wyposażone w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem płynnym, dozowniki z preparatem antyseptycznym do rąk (stosowany jest A NIOSEL GEL, AHD 1000) zasobniki z ręcznikami jednorazowego użycia, pojemniki na zużyte ręczniki. Wszystkie meble i sprzęt medyczny stanowiące wyposażenie pomieszczeń szpitala wykonane z materiałów gładkich łatwo zmywalnych umożliwiających ich mycie i dezynfekcję.

W poszczególnych oddziałach stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Steżone środki dezynfekcyjne przechowywane są w pomieszczeniu porządkowym oraz w poszczególnych oddziałach, w wydzielonych, zamkniętych, oznakowanych szafkach, wewnątrz umieszczone są instrukcje określające sposób składowania, zagrożenie i bezpieczeństwo postępowania. Zapewnione są środków ochrony osobistej personelu.

Utrzymanie bieżącej czystości

Utrzymaniem bieżącej czystości i porządku zajmują się pracownicy szpitala. Opracowano plan higieny szpitala. Na poszczególnych oddziałach przestrzegana jest zasada sprzątania pomieszczeń w zależności od stref czystości. Wyznaczone są: strefa ogólnej czystości medycznej (sale chorych, gabinety lekarskie, korytarze); strefa czystości zmiennej (sale operacyjne, sala porodowa, gabinety zabiegowe, sale opatrunkowe); strefa ciągłego skażenia (toalety, brudowniki).

Wydzielone są zestawy do sprzątania bloku operacyjnego, porodowego i laboratorium. Do mycia i dezynfekcji stosowane są zestawy sprzętu: wózki - wiadra dwukomorowe z dociskaczem, bawełniane mopy i ścierki podlegające praniu. Stwierdzono wystarczający zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych. W szpitalu znajduje się pomieszczenie do przechowywania środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Mycie i dezynfekcja sprzętu oraz zestawów do sprzątania odbywa się w oddziałach w pomieszczeniach porządkowych. Pracownicy sprzątający posiadają opracowane procedury dotyczące sprzątania i dezynfekcji. W szpitalu opracowany jest plan higieny. Sprzątanie pomieszczeń odbywa się na zgodność z opracowanymi procedurami.

W oddziałach stosowane są środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania. Roztwory preparatów dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Stężone środki dezynfekcyjne przechowywane są w wydzielonych, zamkniętych szafkach. Na stanowiskach przygotowywania roztworów do dezynfekcji znajdują się instrukcje bezpiecznego postępowania z substancjami chemicznymi.

W szpitalu nie ma komór dezynfekcyjnych oraz nie podpisano umowy z firmą zewnętrzną. Mycie i dezynfekcja szafek przyłóżkowych, łóżek szpitalnych z materacami odbywa się na salach chorych przez personel sprzątający szpitala zgodnie z opracowanymi procedurami. W celu zapewnienia właściwej dezynfekcji materace wykonane są z materiałów.

Zakażenia szpitalne i ocena działalności szpitalnych zespołów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych.

W Drawskim Centrum Specjalistycznym brak aktualnego Zarządzenia dotyczącego Zespołu ds. Zakażeń Szpitalnych a mianowicie podczas czynności kontrolnych okazano Zarządzenie dotyczące Zespołu ds. Zakażeń Szpitalnych nr 23/2018 rok z dnia 27.08.2018 r.

Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Drawskiego Centrum Specjalistycznego dotyczącego składu Zespołu ds. Zakażeń Szpitalnych nr 23/2018 rok z dnia 27.08.2018 w skład Zespołu ds. Zakażeń Szpitalnych wchodzi następujące osoby:

Przewodnicząca Lek. med.– specjalista chorób wewnętrznych,

Członkowie –pielęgniarka ds. Epidemiologii

co jest niezgodne z art. 15 Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U 2019 r. poz. 1239 z późn.zm.) , brak diagnosty laboratoryjnego jako specjalisty ds. mikrobiologii.

W związku z powyższym w dniu 22.03.2019 r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne a następnie została wydana decyzja nakazująca usunąć stwierdzone naruszenie. Termin wykonania decyzji upływa w dniu 31.12.2019r.

W przedmiotowej sprawie prowadzone jest dalsze postępowanie egzekucyjne.

Częstość występowania zakażeń w danym roku z podziałem na oddziały i ogólnie dla całego szpitala – w 2019 roku zarejestrowano **94 zakażeń** a mianowicie:

w oddziale wewnętrznym – 28 zakażeń

oddziale chirurgicznym – 23 zakażeń

oddziale ginekologiczno - położniczym – 3 zakażenia

oddziale dziecięcym – 1 zakażenie

ortopedia – 11 zakażeń

noworodki – 2 zakażenia

oit – 20 zakażeń

kardiologia – 6 zakażeń

Ponadto ze względu na miejsce wystąpienia zakażenia podział kształtuje się następująco:

zapalenie dróg oddechowych 15 zakażeń,
zakażenia układu moczowego – 12 zakażeń
zakażenia miejsca operowanego – 33 zakażeń,
zakażenia skóry i tkanek miękkich - 8 zakażeń,
zakażenie łożyska naczyniowego – 7 zakażeń
zapalenia układu pokarmowego 14 zakażeń
zakażenia skóry i tkanek miękkich – 8 zakażeń

W 2019 roku częstość występowania zakażeń dla szpitala ogółem kształtowała się w granicach 1,19 %.

Odnotowano 1 ognisko epidemiczne, które dotyczyło zapalenie jelit wywołanego przez *Clostridium Difficile* .

Liczba osób zakażonych w ognisku epidemicznych – 3, przypadki zostały potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi, nie odnotowano zgonów w powodu zakażenia.

Sytuacja epidemiologiczna występowania ognisk epidemicznych jest w miarę stabilna, w 2018r. odnotowano 2 ogniska epidemiczne, które również dotyczyły zapalenia jelit wywołanego *Clostridium difficile*, liczba osób zarażonych 7, przypadki zostały potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi, odnotowano 1 zgon, który nie miał związku z zakażeniem.

Należy podkreślić że, zakażenia szpitalne stanowią istotny problem kliniczny i epidemiologiczny

współczesnej medycyny co wynika m.in. z narastania oporności na antybiotyki, a tym samym problemu zakażeń szczepami wielolekoopornymi w praktyce. W zapobieganiu zakażeniom duże znaczenie ma właściwy monitoring aktywnie prowadzony przez Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych w oparciu o mikrobiologiczną ocenę zagrożeń występujących w środowisku szpitalnym, który pozwala na ocenę skali zagrożenia w poszczególnych

Szpital zapewnia możliwość wykonywania badań laboratoryjnych mikrobiologicznych w ciągu całej doby, posiada podpisaną umowę z Medycznym Laboratorium „Diagnostyka” Zakład Mikrobiologii w Szczecinie na ul. Sokołowskiego 11.

Wykonywane są przesiewowe badania mikrobiologiczne u pacjentów z historią hospitalizacji oraz u pacjentów przenoszonych z OIT/OIOM.

W dokumentacji (karcie informacyjnej) chorego w chwili wypisywania lub przenoszenia pacjenta do innego szpitala lub oddziału zawsze wpisywana jest informacja o zakażeniu drobnoustrojem alarmowym.

Ogółem wg raportu rocznego w 2019 rok wykonano **1822** badań mikrobiologicznych

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria

Nadzór bieżący nad obiektami tej kategorii prowadzony był zgodnie z kompetencjami i w celu egzekwowania niespełnionych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą prowadzone były postępowania administracyjne.

W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych uchybieniami wszczęto 3 postępowania administracyjne mające na celu doprowadzenie obiektów do właściwego stanu sanitarno-technicznego. Wydano 4 decyzje (w tym jedną przedłużającą) nakładające obowiązek doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnego. Decyzje zostały wykonane.

Część podmiotów kontynuowała prowadzenie bieżących remontów mających na celu doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-higienicznego, prowadzono także remonty pomieszczeń w związku z nałożonymi decyzjami obowiązkami celem poprawy stanu sanitarno-technicznego, funkcjonalnego i poprawy jakości świadczonych usług.

Na terenie powiatu drawskiego w rejestrze obiektów objętych nadzorem przez obszar Epidemiologii PSSE w Drawsku Pomorskim funkcjonuje 46 obiektów, które zlokalizowane są w budynkach również o innym przeznaczeniu z zachowaniem całkowitego wyodrębnienia innych pomieszczeń budynków wykorzystywanych do innych celów.

Usługi medyczne, w większości gabinetów, świadczone są przy użyciu sprzętu medycznego jednorazowego użytku, a w niektórych przypadkach przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku.

W 2019 roku w/w podmioty w wyniku badań zleconych wykonały 2 badania testem biologicznym (nie odnotowano wzrostu bakterii testowych).

Podczas kontroli zwracano uwagę na wdrożone i realizowane procedury przeciwepidemiczne w tym: higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, postępowania po ekspozycji, mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i mycia pomieszczeń, postępowania z brudną bielizną i odpadami.

Skontrolowane placówki wytwarzające odpady medyczne posiadały umowy na ich odbiór ze specjalistycznymi firmami. Dokumentacja dotycząca gospodarki odpadami prowadzona była prawidłowo i na bieżąco. Odpady segregowano w miejscu ich powstania w specjalistycznych i oznakowanych pojemnikach, a do czasu ich przekazania do spalarni przechowywano w urządzeniach chłodniczych. Postępowanie z odpadami medycznymi było zgodne z opracowanymi procedurami.

Utrzymaniem czystości bieżącej i porządku zajmowali się najczęściej pracownicy w nich zatrudnieni.

Usługi medyczne, w większości gabinetów, świadczone są przy użyciu sprzętu medycznego jednorazowego użytku, a w niektórych przypadkach przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku (głównie w gabinetach stomatologicznych).

Obiekty świadczące usługi zdrowotne przy użyciu sprzętu wielorazowego użytku wykonują sterylizację we własnym zakresie w autoklawach.

W 2019 roku w/w podmioty wykonały 167 badań testem biologicznym. Odnotowano w jednym przypadku wzrost bakterii, natomiast w pozostałych badaniach brak wzrostu bakterii testowych. Jedno urządzenie sterylizacyjne poddano naprawie.

Stan sanitarno – techniczny w/w podmiotów zachowany.

Na terenie powiatu drawskiego objętych nadzorem przez obszar Epidemiologii PSSE Drawsko Pom znajdują się także gabinety medycyny szkolnej. W związku ze stwierdzonymi podczas czynności kontrolnych uchybieniami wydano 4 decyzje nakładające obowiązek doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnego. Decyzje zostały wykonane.

Podsumowanie i wnioski

Podczas dokonywanych kontroli najczęściej stwierdzane uchybienia w w/w obiektach dotyczyły niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń. Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie i w krótkim czasie. Podnoszony jest standard obiektów i dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych.

Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

II. HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Nadzorem sanitarnym na terenie powiatu drawskiego w 2019r. objęto **612** obiektów ogółem, w tym:

- **61** zakładów produkcji żywności (m.in. piekarnie, ciastkarnie, inne wytwórnie,);
- **347** obiektów obrotu żywnością (m.in. sklepy spożywcze, środki transportu);
- **179** zakładów żywienia zbiorowego (m.in. zakłady małej gastronomii, blok żywienia w szpitalu, stołówki szkolne i przedszkolne);
- **12** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością;
- **13** obiektów produkcji, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi.

Kontrole w obiektach przeprowadzono w oparciu o przyjęty na rok **2019** harmonogram nadzoru nad obiektami. Przeprowadzono również kontrole pozaplanowe, sprawdzające, tematyczne i interwencyjne, między innymi w każdym przypadku uzyskania informacji o uchybieniach stanowiących zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów oraz w związku z informacjami napływającymi w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Łącznie skontrolowano **425** zakładów, przeprowadzając w nich **584** kontrole sanitarnych, stwierdzone nieprawidłowości najczęściej dotyczyły:

- nieprzestrzegania podstawowych zasad sanitarno-higienicznych;
- niewłaściwych warunków przechowywania żywności;
- niewłaściwych warunków sanitarno-technicznych;
- wprowadzania do obrotu żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej;

W związku z otrzymanymi zgłoszeniami interwencyjnymi, przeprowadzono **29** kontroli sanitarnych, które miały na celu wyjaśnienie niniejszych zgłoszeń podczas których nałożono **6** mandatów karnych na kwotę **1500 zł**. Powyższe kontrole wykazały zasadność **11** zgłoszeń interwencyjnych.

Zgłaszane interwencje dotyczyły m.in.:

- prowadzenia działalności bez uzyskania decyzji zatwierdzającej obiekt oraz bez wpisu do

rejstru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;

- wystąpienia dolegliwości żołądkowo - jelitowych po spożyciu przygotowywanych w zakładach potraw;
- nieprawidłowego stanu sanitarnego pomieszczeń i wyposażenia zakładów, a także środków

transportu wykorzystywanych do transportu żywności;

- braku odzieży ochronnej pracowników uczestniczących w procesie produkcji lub przy sprzedaży żywności;

- nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa żywności w prowadzonych procesach technologicznych;
- przechowywania artykułów spożywczych w warunkach niezgodnych z zaleceniami producenta;
 - wprowadzania środków spożywczych nieoznakowanych w języku polskim,
 - sprzedaży produktów kosmetycznych bez oznakowania;
 - niewłaściwej gospodarki odpadami z zakładu;
 - nieprzestrzegania zasad higieny przy przygotowywaniu i podawaniu posiłków;
 - wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej;
 - braku zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami lub ich obecności w środkach spożywczych;
 - braku orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno–epidemiologicznych o braku przeciwwskazań do wykonywania prac, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby.

Tabele porównawcze za lata 2018-2019

Tabela 1: Liczba kontroli, decyzji, próbek środków spożywczych w latach 2018-2019

rok	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba kontroli podczas których stwierdzano nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji	Liczba wydanych decyzji finansowych	Liczba pobranych próbek środków spożywczych
2019	425	584	89	157	155	158
2018	343	547	80	141	234	150

Tabela 2: Liczba wniosków o wymierzenie kary pieniężnej do ZPWIS, liczba decyzji zakaz wprowadzania produktu do obrotu, mandatów karnych, postanowień oraz tytułów wykonawczych.

rok	Liczba wniosków o wymierzenie kary pieniężnej do ZPWIS w Szczecinie	Liczba decyzji – zakaz wprowadzania produktu do obrotu	Liczba nałożonych mandatów karnych	Kwota nałożonych mandatów w karnych	Liczba postanowień	Liczba tytułów wykonawczych
2018	4	3	35	10 800, 00 zł	12	8
2019	8	3	26	9600,00 zł	8	5

Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach podczas kontroli sanitarnych dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów, drzwi, podłóg w zakładach (zanieczyszczenia, odpryski tynku i farby),
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia, urządzeń i sprzętu stykającego się z żywnością (zniszczone, skorodowane urządzenia, zniszczone obrzeża regałów i półek, zniszczone obrzeża lad sprzedażowych),
- brak porządku oraz czystości bieżącej w pomieszczeniach,
- brak przestrzegania zasad GHP/GMP i procedur na podstawie zasad systemu HACCP,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości, po upływie przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,

Mandaty karne

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **26** mandatów karnych na kwotę **9600,00 zł**, w tym:

- 1 na kwotę - 500,00 zł w zakładzie produkcji,
- 15 na kwotę 5100,00 zł w zakładach obrotu żywnością,
- 8 na kwotę 3000,00 zł w zakładach żywienia zbiorowego otwartego,
- 1 na kwotę 500,00 zł w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 1 na kwotę 500,00 zł w innym zakładzie żywienia,

W ramach nadzoru nad jakością zdrowotną pobrano do badań laboratoryjnych **158** próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych. Jakość zdrowotną zakwestionowano w 5 próbkach produktów spożywczych – lodów z automatu.

W każdym przypadku podjęto stosowne działania nadzоровe i administracyjne. Nie kwestionowano wyników próbek produktów kosmetycznych.

Podczas czynności kontrolnych dokonywano m.in. oceny:

- warunków sanitarno-higienicznych i technicznych produkcji, dystrybucji, sprzedaży, transportu środków spożywczych, produktów kosmetycznych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub badanie laboratoryjne próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego;
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP;
- identyfikowalności surowców i gotowych produktów;
- prawidłowego znakowania żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych;
- warunków produkcji i obrotu kosmetykami, w tym w zakresie prawidłowości ich znakowania;

- monitorowania wycofanej z obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności - RASFF;
- realizacji zamierzeń zaplanowanych corocznie w polityce przedsięwzięć w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Poprawę warunków sanitarno-technicznych obiektów egzekwowano decyzjami administracyjnymi.

Skierowano 8 wniosków o wymierzenie kary pieniężnej do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z uwagi na naruszenie art. 103 ust 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity Dz. U.2019.poz.1252 z późn. zm.) tj.:

- nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych;
- rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów lub o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów;
- prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zatwierdzającego obiekty żywnościowe.

Nadzór nad produkcją pierwotną

Na terenie powiatu drawskiego zarejestrowano 37 producentów produkcji pierwotnej.

W ramach realizacji porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego - w 2019 roku przeprowadzono 1 wspólną kontrolę z przedstawicielem Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska w Gospodarstwie rolnym w Złocieniu, 2 wspólne kontrole z przedstawicielem Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-technicznych oraz sanitarno- porządkowych.

Rozpowszechniono wśród rolników obowiązujące podstawowe wymagania dla podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną pochodzenia roślinnego, w tym rolniczym handlem detalicznym, a także podstawowe zasady zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym owoców i warzyw – przeprowadzono 2 szkolenia w tym zakresie, 1 w Urzędzie Miasta w Czaplunku i 1 w siedzibie PSSE w Drawsku Pomorskim. Rozpowszechnianie niniejszych informacji miało na celu systematyczne zwiększanie świadomości producentów produkcji pierwotnej o obowiązkach ciążyących na nich, wynikających z przepisów prawa żywnościowego oraz skutecznego wdrożenia wymogów higienicznych na etapie produkcji pierwotnej i tym samym zapewnienia produkcji bezpiecznych dla zdrowia owoców oraz warzyw.

W celu maksymalnego wyeliminowania zagrożeń związanych z niedostatecznym zapewnieniem higieny na etapie produkcji i zbioru warzyw oraz owoców na terenie naszego powiatu - nawiązano także współpracę z ośrodkiem doradztwa rolniczego jak również

zamieszczono na stronie internetowej Stacji stosowne informacje / materiały edukacyjne dla rolników.

Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Tabela 3: Pobrane próbki w ramach badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych środków spożywczych, kosmetyków i próbek sanitarnych w PSSE w Drawsku Pom.

Rodzaj produktów	Liczba próbek zbadanych	Liczba próbek zdyskwalifikowanych	Przyczyny dyskwalifikacji poszczególnych próbek
Środki spożywcze i suplementy diety	139	5	zawyżona liczba Enterobacteriaceae w lodach z automatu
Wymazy sanitarne	13	0	-
Zmiotki z piekarni	2	0	-
Produkty kosmetyczne	4	0	-

Powyzsze próbki zbadano w następujących kierunkach:

- badanie chemiczne produktów kosmetycznych,
- ocena mikrobiologiczna,
- obecność metali szkodliwych dla zdrowia,
- obecność substancji dodatkowych (konserwanty, barwniki),
- obecność azotanów,
- glutenu,
- zawartość furanu,
- pozostałości pestycydów,
- obecność mykotoksyn,
- zawartość witamin i składników mineralnych, kwasów Omega 3,
- ocena organoleptyczna,
- ocena znakowania wybranych produktów.

Asortyment zbadanych środków spożywczych obejmował:

- przetwory mleczarskie – lody z automatu,
- lody produkowane metodą tradycyjną,
- przetwory zbożowo – mączne,
- przetwory mięsne,
- produkty mleczarskie,
- produkty cukiernicze,
- żywność dla niemowląt i małych dzieci,
- suplementy diety.

Próbki pobierano w zakładach obrotu żywnością, u producentów żywności – w automatach do produkcji lodów, wytwórni lodów tradycyjnych, wytwórni wyrobów cukierniczych.

Próbki zakwestionowano w poniższych zakresach:

- Mikrobiologicznym - ze względu na zawyżoną liczbę bakterii z rodzaju Enterobacteriaceae, co jest niezgodne z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych, (Dz. Urz.UE L 338 z 22.12.2005) z późn. zm.

W 2 próbkach stwierdzono uwagi do znakowania środków spożywczych. Przekazano uwagi do PPIS nadzorującego producenta żywności

W stosunku do przedsiębiorców działających na terenie naszego powiatu, którzy wprowadzili na rynek produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej prowadzono działania zmierzające do wyeliminowania zaistniałych nieprawidłowości –co spowodowało, że kwestionowane produkty wycofywano z obrotu handlowego, przeprowadzano zabiegi mycia i dezynfekcji, bądź dezynsekcji. W przypadku kwestionowania środków spożywczych pochodzących od producentów spoza województwa zachodniopomorskiego, informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach przekazywano również do właściwych terenowo organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pełniących nadzór nad producentem kwestionowanych środków spożywczych.

Działania akcyjne podejmowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, dotyczące niekorzystnej sytuacji epizootycznej w kraju związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa afrykańskiego pomoru świń ASF i możliwością jego przeniesienia poprzez surowice i produkty żywnościowe pochodzenia zwierzęcego.

W związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) kontynuowano kontrole w obiektach żywienia zbiorowego, zakładach obrotu handlowego oraz na terenie targowisk w zakresie nadzoru nad sprzedażą mięsa (legalnością ich pochodzenia oraz identyfikowalnością i możliwością śledzenia) a także odpadami gastronomicznymi w zakładach żywienia zbiorowego. W trakcie kontroli sprawdzano informacje dotyczące:

- odpowiedniej identyfikacji mięsa i produktów mięsnych za pomocą etykiety lub oznakowania;
- możliwości zidentyfikowania każdego przedsiębiorstwa od którego otrzymano mięso i produkty mięsne w tym posiadanej, wymaganej dokumentacji towarzyszącej dostawie;
- dokumentacji będącej w posiadaniu kontrolowanego podmiotu i porównaniem jej ze stanem faktycznym;
- posiadania systemów i procedur umożliwiających udostępnienie takich informacji na żądanie właściwego organu kontrolnego.

W 2019 roku przeprowadzono łącznie przeprowadzono **48** kontroli tematycznych targowisk zlokalizowanych na terenie powiatu drawskiego - wspólnie z przedstawicielem Powiatowego

Lekarza Weterynarii. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prawa Żywnościowego.

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, dotyczące oceny stanu sanitarnego w marketach

Wobec informacji przekazywanych przez media oraz konsumentów do Głównego Inspektoratu Sanitarnego o niezadawalających warunkach higieniczno – sanitarnych w sklepach sieci Biedronka oraz innych sieciach super/hipermarketów na terenie kraju, zostały przeprowadzone we wszystkich nadzorowanych super i hiper marketach działania kontrolne w okresie od 01.02.2019r. do dnia 31.08.2019r. Działania kontrolne były ukierunkowane na następujące zagadnienia:

- przestrzeganie zasad GHP (utrzymanie czystości, wdrożenie i stosowanie procedur/instrukcji mycia, warunki przechowywania oraz eksponowania żywności w halach sprzedaży);
- postępowania z odpadami (szczególnie pochodzenia zwierzęcego)
- zabezpieczenie przed szkodnikami;
- przestrzeganie terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości żywności;

warunki przewozu towarów spożywczych.

Przeprowadzono łącznie w w/wym. zakresie 30 kontroli sanitarnych w sklepach oraz 9 kontroli sanitarnych w hurtowniach.

Produkty nietrwałe mikrobiologiczne w zakładach kontrolowanych - przechowywane z zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego, sprawdzano temperaturę termometrem kontrolnym – bez zastrzeżeń. Środki spożywcze przechowywane były we właściwej temperaturze. W zakładach kontrolowanych monitorowana jest temperatura produktów, temperatura urządzeń chłodniczych, data ważności, stan opakowań, skuteczność ochrony przed szkodnikami, przyjęcie towaru – co potwierdzone jest zapisami w funkcjonujących w zakładach procedurach opartych na zasadach systemu HACCP.

Stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny urządzeń chłodniczych – w 2 zakładach obrotu żywnością (zanieczyszczone, oblodzone). W tym zakresie nałożono 2 mandaty karne – na łączną kwotę 1000,00 zł. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Dokonano sprawdzenia warunków przechowywania wód butelkowanych oraz napojów – w obiektach kontrolowanych woda mineralna była umieszczona na salach sprzedaży na regalach i podestach, w miejscu nie narażonym na promieniowanie słoneczne oraz na podestach w magazynie, bez dostępu światła słonecznego.

Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami, organami samorządowymi.

W 2019 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. zgodnie z zawartymi porozumieniami prowadził współpracę m.in. w zakresie przekazywania uwag do znakowania oraz informacji dotyczących naruszeń przepisów prawa - bezpieczeństwa żywności. Współpracę z organami w/w inspekcjami należy ocenić pozytywnie.

Współpraca Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie drawskim z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej, Artykułów Rolno –

Spożywczych oraz Inspekcją Ochrony Środowiska odbywała się przede wszystkim w ramach zawartego porozumienia o współdziałaniu w/w organów z dnia 20 stycznia 2015r.

WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ HANDLOWĄ

Inspekcja Handlowa w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa żywności w obiektach żywnościowych na bieżąco przekazuje do wiadomości Państwowej Inspekcji Sanitarnej dane o wynikach z przeprowadzonych kontroli. Wzajemna wymiana informacji w 2019r. miała miejsce również w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości, dotyczących znakowania środków spożywczych, co pozwala na szybsze wyeliminowanie błędów. Przekazano pismo informujące o wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych nieoznakowanych w języku polskim.

WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ

W okresie sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Drawsku Pom..

Podejmowano działania związane z realizacją obowiązującego porozumienia o współpracy pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Drawsku Pom. a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Drawsku Pom. Pod wspólnym nadzorem znajduje się **5** obiektów.

Przeprowadzono przy udziale Powiatowego Lekarza Weterynarii w Drawsku Pom. kontrolę sanitarną interwencyjną w obiekcie w Drawsku Pom. w związku z interwencją złożoną przez firmę nie będącą pod nadzorem PPIS w Drawsku Pom. dot. zawartości glifosatu w gryce zakupionej od kontrolowanej firmy. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. podjął działania w celu sprawdzenia warunków sanitarno-higienicznych, które muszą być spełnione na wszystkich etapach produkcji i dystrybucji towaru mogącego być żywnością. Właściciel firmy złożył 2 oświadczenia. W pierwszym oświadczył, iż sprzedana gryka nie została określona jako konsumpcyjna. W kolejnym oświadczeniu doprecyzował, iż sprzedana gryka jest przeznaczona na cele paszowe. Stwierdzono, że brak jest podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego w trybie natychmiastowym z uwagi na brak właściwości rzeczowej. Dalsze działania zostały podjęte przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Drawsku Pom.

Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną

W związku z podpisaniem porozumienia ramowego o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz porozumieniem o współpracy organów Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzony jest rejestr zakładów podlegających wspólnemu nadzorowi PSSE w Drawsku Pom. i Inspekcji Farmaceutycznej województwa zachodniopomorskiego, prowadzących działalność w zakresie obrotu detalicznego środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementami diety, w którym znajdują się:

2 sklepy zielarsko-medyczne i **17** aptek ogólnodostępnych.

Przeprowadzono **3** kontrole tematyczne w aptekach i **3** kontrole interwencyjne w sklepie zielarskim w związku z powiadomieniem otrzymanym w Systemie Wczesnego Ostrzegania

o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF (ang. Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF).

Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas prowadzonych czynności kontrolnych. Nie wydawano decyzji administracyjnych. Nie nakładano mandatów karnych.

Ocena sposobu informowania konsumentów o wprowadzanej do obrotu żywności nieopakowanej.

Zgodnie z § 19 przepisu krajowego - rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, które zostało wydane w związku z art. 44 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...), w przypadku żywności sprzedawanej luzem, oprócz informacji dotyczących nazwy środka spożywczego oraz wskazania producenta, należy przekazywać szczegółowy wykaz składników danego środka spożywczego, zgodnie z wymaganiami ww. rozporządzenia, tj. z wyróżnieniem substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji.

Biorąc pod uwagę powyższe organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadząc nadzór nad obiektami działającymi w branży spożywczej poświęcały szczególną uwagę kwestii prawidłowego znakowania wprowadzanej do obrotu żywności nieopakowanej. Oprócz prawidłowości opracowania wymaganych danych w trakcie kontroli sprawdzano, czy obowiązkowe informacje znajdowały się w miejscu ogólnie dostępnym konsumentom, z pominięciem ogniwa w postaci obsługi danego obiektu, nie ingerując w sposób ich prezentacji (uzależniony np. od obszerności oferty, jej zmienności czy uwarunkowań infrastruktury).

Po przeprowadzeniu kontroli w 2019r. i przeanalizowaniu ich wyników można stwierdzić iż największy odsetek obiektów respektujących obowiązki, dotyczące przekazywania konsumentom informacji na temat żywności nieopakowanej jest w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Stwierdzenie przez kontrolujących braku przekazywania informacji o składnikach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji kwalifikowane jest jako nieprawidłowość dotycząca bezpieczeństwa żywności, czego następstwem jest składanie do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie wniosków o ukaranie podmiotów zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 1b lit c ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz wydawanie decyzji administracyjnych nakazujących udostępnianie przedmiotowych informacji. W pozostałych przypadkach m.in.:

- stwierdzenia braku przekazywania informacji o szczegółowym składzie potraw;
uwagi odnotowywano w protokołach z kontroli zobowiązując osoby odpowiedzialne do ich usunięcia we wskazanym, krótkim terminie.

Zagadnienie oceny prawidłowości sposobu informowania konsumentów o wprowadzanej do obrotu żywności nieopakowanej w dalszym ciągu pozostaje przedmiotem kontroli działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom.

Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi oraz nową żywnością

Kontynuowano nadzór nad suplementami diety, środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi oraz nową żywnością.

Dokonywano również sprawdzenia sprzedaży internetowej, w szczególności suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Na nadzorowanym terenie brak jest zarejestrowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży żywności „na odległość” – sklepów internetowych. Nie stwierdzono w sprzedaży w/w produktów.

Suplementy diety, żywność dla określonych grup oraz żywność wzbogacona są ogólnie dostępne i wprowadzane do obrotu zarówno przez apteki i hurtownie farmaceutyczne, wyspecjalizowane sklepy, jak również sklepy i hurtownie ogólnospożywcze. W ostatnich latach bardzo popularna jest sprzedaż żywności tego typu przez internet za pośrednictwem sklepów internetowych lub portali sprzedażowych. W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pom. prowadzili nadzór nad warunkami magazynowania, prawidłowością ekspozycji oraz znakowania przedmiotowych środków spożywczych w w/wym. obiektach. Podczas kontroli dokonano 2 oceny znakowania i prezentacji oraz składu produktów wprowadzanych do sprzedaży w zakładach obrotu. Nie wniesiono uwag do znakowania.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 3 próbki suplementów diety, kierunki badań – zawartość witaminy C, ocena organoleptyczna, ocena znakowania. Próbkę nie zostały zakwestionowane. Przekazano pisma przedsiębiorcom z wynikami przeprowadzonych badań laboratoryjnych

W ramach systemu RASFF w 2019r. podjęte zostały działania w związku z powiadomieniami o niebezpiecznych produktach żywnościowych w odniesieniu do żywności prozdrowotnej. Powiadomienia dotyczyły przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu oraz sumy WWA w suplementach zawierających propolis oraz niedeklarowanego napromieniania suplementu diety. Wszystkie czynności związane z postępowaniem w ramach systemu RASFF były podejmowane natychmiast, zgodnie z obowiązującą procedurą.

WNIOSKI

Nadzór sanitarny w obiektach żywieniowych ukierunkowany był między innymi na ocenę systemów kontroli wewnętrznej w zakładach, przestrzegania zasad GHP, GMP oraz stosowania zasad systemu HACCP. Sprawdzano, czy przedsiębiorcy posiadają opracowane oraz czy realizują harmonogramy badań właścicielskich, oceniano procedury dotyczące identyfikowalności produkowanych wyrobów i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, monitorowano prawidłowość stosowania dodatków do żywności.

Prowadzone działania nadzоровe w zakresie realizacji zamierzeń na rok 2019 roku przyniosły efekty w postaci przystosowania się przez podmioty działające na rynku spożywczym do odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na prowadzonych etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Wdrożenie postępowania administracyjnego miało na

celu wyeliminowanie stwierdzonych niezgodności w odniesieniu do prawa paszowego i żywnościowego.

W 2019r. celem wyegzekwowania od przedsiębiorców właściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i urządzeń zlokalizowanych w pionie żywienia wydano 157 decyzji merytorycznych - więcej o 16 decyzji administracyjnych niż w 2018r. Prowadzone czynności kontrolne, wszczęte postępowania administracyjne i wykonanie nałożenie obowiązków doprowadziły do poprawy stanu sanitarno-technicznego w tych obiektach.

W 2018r. nałożono 35 mandatów karnych na kwotę 10 800 zł, natomiast w 2019 r. nałożono 26 mandatów karnych na kwotę 9600 zł. Wskazuje to na konieczność prowadzenia dalszego wzmożonego nadzoru w obiektach, w których stwierdzano podwyższone ryzyko wystąpienia niezgodności w stosunku do obowiązujących wymogów prawa żywnościowego.

III. HIGIENA KOMUNALNA

Informacje ogólne

Działanie	Rok 2018	Rok 2019
Kontrole	309	460
Decyzje merytoryczne	205	262
Decyzje finansowe	27	57
Postanowienia	22	18
Tytuły wykonawcze	3	3
Pobrane próbki	146	159

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia ,kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii

Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi to jedno z priorytetowych działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, kontrolują przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne przez:

- przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne;
- podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego, lub w podmiotach działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.

Program monitoringu jakości wody obejmuje m. in. ocenę wyników badań jakości wody uzyskanych w ramach:

- wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne;
- wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w

budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub podmiotach działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę;

- prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru nad jakością wody.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowały na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j. t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1261 z późn. zm.) zgodnie z przepisami: ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym– odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1437, z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody– przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 2017, poz. 2294). Zakres badań obejmuje badania mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz badania stężeń substancji promieniotwórczych w wodzie. Podstawą zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru przez Inspekcję Sanitarną. Producenci wody prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionego z PPIS w Drawsku Pomorskim harmonogramów pobierania próbek wody z częstotliwością i zakresem zgodnym z wymaganiami w/w rozporządzenia. Sprawozdania te były na bieżąco przekazywane do inspekcji. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim weryfikował terminowość przekazywania sprawozdań, analizował wyniki badań jakości wody, w konsekwencji tego określał przydatność wody do spożycia. W sytuacji gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia monitorował wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych mających na celu przywrócenie jakości wody do wymagań rozporządzenia. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody ulega zmianie i odbiega od wymagań określonych w rozporządzeniu formułowano komunikaty o jakości wody i zaleceniach jej użytkowania, które były przekazywane władzom samorządowym odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia, w celu podania ich do wiadomości konsumentów.

W 2019 r. na terenie powiatu drawskiego nadzorem sanitarnym objętych było 50 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 6 podmiotów wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej (gospodarstwa agroturystyczne, oraz inne podmioty, w których woda jest wykorzystywana do działalności handlowej lub celów publicznych). Woda dostarczana w ramach zbiorowego zaopatrzenia ludności, pochodzi wyłącznie z wodociągów opartych na ujęciach podziemnych. W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim znajduje się 50 wodociągów.

Rodzaj Wodociągu	Produkcja wody (w m ³ /dobę)	Liczba wodociągów
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia	< 100	42
	101 – 1 000	6
	1 001 – 10 000	2
	10 001 – 100 000	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		6
RAZEM		56

Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę

Na terenie powiatu drawskiego znajduje się 42 wodociągów o produkcji wody do 100 m³/dobę. Sprawozdania z badań laboratoryjne próbek wody pobranych w ramach urzędowej kontroli oraz kontroli wewnętrznej wykazały przede wszystkim przekroczenia dopuszczalnych norm parametru fizykochemicznego jakim jest *mętność*, a w niektórych przypadkach także przekroczenia parametrów takich jak: *żelazo, mangan, zapach i smak*. Podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania (głównie polegające na płukaniu sieci) doprowadzały do uzyskania właściwej jakości wody dostarczanej odbiorcom. W 6 przypadkach w m. Gudowo, Siecino, Trzciniac, Stara Studnica, Czarne Wielkie zostały wydane decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego- *bakterie grupy coli lub enterokoki*. Podjęte przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty działania polegające na czyszczeniu, dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody potwierdzonej przeprowadzonymi badaniami na zgodność z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 8 przypadkach zostały wydane decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametrów fizykochemicznych takich jak: *mangan, żelazo i mętność* oraz w 4 przypadkach zostały wydane decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany parametru mikrobiologicznego jakim jest *ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22±2°C po 72 h*.

Wodociągi o produkcji wody 100 – 1000 m³/dobę

Na terenie powiatu drawskiego znajduje się 6 wodociągów o produkcji wody od 100 do 1000 m³/dobę. Badania laboratoryjne próbek wody pobranych w ramach urzędowej kontroli oraz kontroli wewnętrznej wykazały przekroczenia parametrów fizykochemicznych t.j. *mętność, mangan, zapach i smak*, w dwóch wodociągach tj. w m. Świerczyna oraz Czaplunek. W jednym przypadku w m. Świerczyna zostały wydane 2 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na przekroczenie parametru *mangan*.

Wodociągi o produkcji wody > 1000 m³/dobę

Na terenie powiatu drawskiego znajdują się 2 wodociągi o produkcji wody powyżej 1000 m³/dobę. Badania próbek wody z wodociągów o w/w produkcji wody w jednym przypadku w m. Drawsko Pomorskie wykazały przekroczenie parametru mikrobiologicznego jakim jest *liczba bakterii grupy coli w ilości 6jtk/100ml wody*. PPIS w Drawsku Pomorskim wszczął postępowanie administracyjne. Przedsiębiorstwo natychmiast prowadziło działania naprawcze, które doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody potwierdzonej przeprowadzonymi badaniami na zgodność z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Poza przedsiębiorstwami wodno-kanalizacyjnymi, czyli podmiotami obejmującymi zakresem swojej działalności zbiorowe zaopatrzenie w wodę, istnieją również inne podmioty wykonujące tego typu działalność, wykorzystujące wodę z indywidualnego ujęcia wody w ramach działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej, które produkują wodę na własne potrzeby. W ewidencji na koniec 2019 roku znajdowało się 6 tego typu podmiotów.

W 2 przypadkach- „Rimaster” Czaplinek, „Ryby Lubie” Lubiszewo zostały wydane decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru mikrobiologicznego (bakterie grupy coli). Podjęte przez podmioty działania polegające na czyszczeniu, dezynfekcji i płukaniu urządzeń wodociągowych doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody potwierdzonej przeprowadzonymi badaniami na zgodność z wymogami. Po otrzymaniu prawidłowych wyników badań PPIS w Drawsku Pomorskim wydawał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. W jednym przypadku – OSiR Stare Kaleńsko została wydana decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na nieprawidłowe zmiany w wartościach parametru fizykochemicznego- *mętność*. Podjęte przez podmiot działania również doprowadziły do uzyskania właściwej jakości wody.

Postępowanie administracyjne

W ramach nadzoru nad jakością wody organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w oparciu o sprawozdania z badań próbek wody oraz po przeprowadzeniu oceny bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów stwierdzają:

- przydatność wody do spożycia;
- przydatność wody do spożycia na warunkach udzielonego odstępstwa;
- warunkową przydatność wody do spożycia;
- brak przydatności wody do spożycia

Woda do spożycia jest bezpieczna dla zdrowia ludzi jeśli spełnia szczegółowe wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody z wodociągów realizowane były zgodnie z ustalonymi rocznymi „Harmonogramami pobierania próbek wody”, w zakresie parametrów grupy A i parametrów grupy B, z częstotliwością określoną w przywołanym powyżej rozporządzeniu. Próbkę wody pobierane były głównie z punktów zlokalizowanych na sieci wodociągowej (u odbiorców) oraz w stacjach uzdatniania wody (woda uzdatniona).

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wszczął 65 postępowań administracyjnych. W związku z tym stwierdzał:

- 8 decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi, z czego 6 dotyczyło wodociągów o najniższej dobowej produkcji wody tj. poniżej 100 m³/d i 2 dotyczyły podmiotów wykorzystujących wodę z indywidualnego ujęcia wody w ramach działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej, które produkują wodę na własne potrzeby. Wszystkie przypadki stwierdzenia braku przydatności wody dotyczyły przekroczeń parametrów mikrobiologicznych, tj. bakterie grupy coli i enterokoki i obowiązywały przez okres od 3 dni do 14;

- 15 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia na okres przeprowadzenia działań zmierzających do poprawy jakości wody, z czego: 11 decyzji ze względu na przekroczenie parametru fizykochemicznego i 4 ze względu na przekroczenie parametru mikrobiologicznego;

- 42 decyzje umarzające postępowanie administracyjne, z czego 35 dotyczyło przekroczeń parametrów fizykochemicznych, tj. mętność, mangan, żelazo, smak i zapach, a 7 dotyczyło przekroczeń parametrów mikrobiologicznych, tj. ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C i bakterie grupy coli;

Brak przydatności wody do spożycia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. w roku 2019 po przeprowadzeniu oceny ryzyka zdrowotnego stwierdzał *brak przydatności wody do spożycia* w przypadku wystąpienia w wodzie przekroczeń wskaźników zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody tj. *bakterii grupy coli*, a także *enterokoki*.. Każdorazowo w przypadku stwierdzenia braku przydatności wody do spożycia konsumenci byli niezwłocznie informowani o zanieczyszczeniu wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przedsiębiorstwa wodociągowe zapewniały mieszkańcom zastępcze źródła zaopatrzenia w wodę oraz prowadziły działania naprawcze w celu poprawy jakości wody (dezynfekcja, płukanie sieci, przegląd sieci, itp.). Po analizie dostarczonych przez przedsiębiorstwa wodociągowe badań PPIS wydawał orzeczenia o przydatności wody do spożycia. W ciągu 2019r. wydanych zostało 8 decyzji w sprawie braku przydatności wody do spożycia

Brak przydatności wody do spożycia

2018 rok				2019 rok		
Lp.	WODOCIĄG	PRZEKROCZONY PARAMETR	CZAS TRWANIA (DNI)	WODOCIĄG	PRZEKROCZONY PARAMETR	CZAS TRWANIA (DNI)
1.	Gudowo	<i>bakterie grupy coli w ilości 36 jtk w 100 ml wody</i>	4	Gudowo	<i>bakterie grupy coli w ilości 184 jtk w 100 ml wody</i>	3
2.	Nowe Laski	<i>bakterie grupy coli w ilości 66 jtk w 100 ml wody</i>	4	Siecino	<i>bakterie grupy coli w ilości 79 jtk w 100 ml wody</i>	8
3.	Gudowo	<i>bakterie grupy coli w ilości 23 jtk/100ml.</i>	4	Trzciniec	<i>bakterie grupy coli w ilości 46 jtk w 100 ml wody</i>	8

4.	Trzciniec	<i>bakterie grupy coli w ilości 20 jtk/100ml</i>	3	Czarne Wielkie	<i>bakterie grupy coli w ilości 18 jtk w 100 ml wody enterokoki w ilości 4 jtk w 100 ml wody</i>	14
5.	Czarne Wielkie	<i>bakterie grupy coli w ilości 30 jtk/100ml</i>	3	Stara Studnica	<i>bakterie grupy coli w ilości 54 jtk w 100 ml wody</i>	5
6.				Trzciniec	<i>enterokoki w ilości 7 jtk w 100 ml wody</i>	13
7.				Lubieszewo „Ryby Lubie”- ujęcie własne	<i>bakterie grupy coli w ilości 20 jtk w 100 ml wody</i>	10
8.				Czaplinek „Rimaster”- ujęcie własne	<i>bakterie grupy coli w ilości 18 jtk w 100 ml wody</i>	8

Warunkowa przydatność wody do spożycia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. w roku 2019 po przeprowadzeniu oceny ryzyka zdrowotnego stwierdzał także *warunkową przydatność wody do spożycia* w przypadku wystąpienia w wodzie przekroczeń parametrów mikrobiologicznych, tj. ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C oraz w przypadku przekroczeń parametrów fizykochemicznych, tj. mętność, mangan oraz żelazo. W ciągu 2019r. wydanych zostało 15 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia.

Warunkowa przydatność wody do spożycia

2018 rok			2019 rok	
Lp.	WODOCIĄG	PRZEKROCZONY PARAMETR	WODOCIĄG	PRZEKROCZONY PARAMETR
1.	Stare Drawsko	<i>bakterie grupy coli w ilości 9 jtk w 100ml wody ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody</i>	Borne	<i>mętność 3,8 NTU, zapach-żelazisty, żelazo ogólne 782 µg/l, mangan ogólny 134 µg/l</i>
2.	Bolegorzyn	<i>mętność 1,5 NTU</i>	Przytoń	<i>mętność 2,85 NTU.</i>
3.	Rzepowo	<i>ogólna liczba mikroorganizmów w ilości 184 jtk/1ml wody</i>	Przytoń	<i>żelazo ogólne 208 µg/l, mangan ogólny 200 µg/l</i>
4.	Trzciniec	<i>ogólna liczba mikroorganizmów w ilości</i>	Świerczyna	<i>mangan 57 µg/l</i>

		274 jtk/1ml wody		
5.	Stare Drawsko	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Konotop	mangan 281 µg/l
6.	Rzepowo	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Łabędzie	mętność 1,45 NTU
7.	Rzepowo	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Świerczyna	mangan 90 µg/l
8.	Czarne Wielkie	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Żołędowo	mangan 107 µg/l
9.	Rzepowo	mętność 1,6 NTU	Gudowo	mętność 1,45 NTU
10.			Bolegorzyn	mętność 17 NTU
11.			Gronowo	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody
12.			Trzciniec	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody
13.			Linowo	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody
14.			Czarne Małe	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody
15.			OSiR stare Kaleńsko-ujęcie własne	mętność 39 NTU, smaknieakceptowany

Postępowania zakończone umorzeniem

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pom. w roku 2019 wszczął 42 postępowań administracyjnych, które po przeprowadzeniu przez stronę natychmiastowych działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz.2294) skutkowały umorzeniem postępowania administracyjnego.

Postępowanie administracyjne, które skutkowało umorzeniem postępowania administracyjnego

2018 rok		2019 rok		
Lp.	WODOCIĄG	PRZEKROCZONY PARAMETR	WODOCIĄG	PRZEKROCZONY PARAMETR
1.	Świerczyna	mętność 1,6 NTU, zapach nieakceptowany-siarkowodór	Bolegorzyn	mętność 17 NTU
2.	Biały Zdrój	ogólna liczba mikroorganizmów w ilości 190 jtk/1ml wody	Borne	mętność 3,9 NTU, żelazo ogólne 440 µg/l
3.	Łabędzie	mętność 1,84 NTU	Borne	mętność 3,8 NTU, zapach-żelazisty, żelazo ogólne 782 µg/l, mangan ogólny 134 µg/l
4.	Linowno	mętność 1,2 NTU	Broczyno	zapach- chemiczny, smak-nieakceptowalny
5.	Byszkowo	ogólna liczba mikroorganizmów w ilości 223 jtk/1ml wody	Czaplinek, ul. Ceglana	substancje ropopochodne, smak- nieakceptowalny
6.	Kakisz pom., ul. Wolności	bakterie grupy coli w ilości 9 jtk/100ml wodymętność 1,4 NTU	Liowno	mętność 1,0±0,2 NTU
7.	Nowe Laski	mętność 1,6 NTU	Łabędzie	mętność 2,5 NTU oraz zapach- substancje ropopochodne
8.	Wierzchowo	mętność 2,0 NTU	Łabędzie	mętność 1,85 NTU
9.	Świerczyna	bakterie grupy coli w ilości 8 jtk/100 ml wody	Łabędzie	mętność 4,1 NTU
10.	Siecino	bakterie grupy coli w ilości 2 jtk/100 ml wody	Milkowo	zapach- chemiczny, smak-nieakceptowany
11.	Linowno	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Nowe Worowo	żelazo ogólne 246µg/l
12.	Łabędzie	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Rzepowo	mętność 5,8±0,6 NTU
13.	Stara Korytnica	mętność 2,2 NTU	Siecino	mętność 3,9 NTU
14.	Prostynia	ogólna liczba mikroorganizmów > 300 jtk/1ml wody	Świerczyna	mętność 3,2 NTU, zapach-siarkowodór
15.			Trzciniec	mętność 2,18 NTU
16.			Trzciniec	mętność 1,0 NTU, zapach-chemiczny, smak-nieakceptowalny.

17.		Welnica	<i>mętność 14,0 NTU</i>
18.		Byszkowo	<i>mętność 1,6 NTU</i>
19.		Czaplinek "Osiedle Wieszczów"	<i>zapach-gnilny, smak- nieakceptowalny</i>
20.		Jelenino	<i>mangan ogólny 56 µg/l</i>
21.		OSiR stare Kaleńsko- ujęcie własne	<i>mętność 39 NTU, smak- nieakceptowany.</i>
22.		Cieszyno	<i>mętność 9,3 NTU</i>
23.		Dolgie	<i>ogólna liczba mikroorganizmów>300 jtk/1ml wody</i>
24.		Drawsko Pom., ul. Łąkowa	<i>ogólna liczba mikroorganizmów>300 jtk/1ml</i>
25.		Giżyno	<i>mętność 1,5 NTU</i>
26.		Grzybno	<i>mangan ogólny 241 µg/l</i>
27.		Jelenino	<i>mangan ogólny 56 µg/l</i>
28.		Konotop	<i>mętność 1,3 NTU</i>
29.		Konotop	<i>ogólna liczba mikroorganizmów>300 jtk/1ml</i>
30.		Łabędzie	<i>bakterie grupy coli w ilości <4 jtk/100ml wody</i>
31.		Nowe Laski	<i>mętność 1,07 NTU</i>
32.		OSiR stare Kaleńsko- ujęcie własne	<i>bakterie grupy coli w ilości 6jtk/100ml wody</i>
33.		Przytoń	<i>mangan ogólny 170 µg/l</i>
34.		Rzepowo	<i>ogólna liczba mikroorganizmów>300 jtk/1ml</i>
35.		Świerczyna	<i>mangan ogólny 90 µg/l</i>
36.		Świerczyna	<i>mętność 1,3 NTU</i>
37.		Trzciniec	<i>SUW-mętność 2,02 NTU; sieć wodociągowa- mętność 1,2 NTU</i>
38.		Trzciniec	<i>ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C- 142 jtk/1ml wody</i>
39.		Piaseczno "Camping WAJK"	<i>mangan ogólny 98 µg/l, żelazo ogólne 346 µg/l</i>

40.			Wielnica	<i>mętność 1,1 NTU</i>
41.			Wielnica	<i>mętność 1,36 NTU</i>
42.			Ziemsko	<i>mętność 7,84 NTU</i>

Jakość wody w zakresie jej przydatności do spożycia przez ludzi była na bieżąco oceniana w oparciu o sprawozdania z badań przeprowadzanych w ramach kontroli urzędowej, jak i sprawozdania z badań wykonanych w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne oraz podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej. W roku 2019 podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono chorób i zatrucí związanych ze spożyciem wody. W wyniku prowadzonej oceny jakości wody stwierdzono, że najczęściej kwestionowane w wodzie parametry to: żelazo, mangan, oraz podwyższona mętność. Są to parametry z grupy tzw. parametrów wskaźnikowych, które nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie konsumenta, są jednak ważnym wskaźnikiem niewłaściwie prowadzonych procesów uzdatniania wody (odżelazianie i odmanganianie) lub dystrybucji wody. Związki te nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów, są jednak ważnym wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie i mogą sygnalizować zmiany w jakości wody ujmowanej, nieprawidłowości w procesie uzdatniania, dystrybucji wody. Przywołane parametry wskaźnikowe w przypadku przekroczeń są uciążliwe dla konsumentów wody, pogarszają organoleptyczną jakość wody i powinny być usunięte w procesach uzdatniania przed podaniem wody do sieci wodociągowej. Pogorszenie jakości wody w zakresie mikrobiologicznym było spowodowane głównie awariami urządzeń, przeciekami na sieci, brakiem właściwej dezynfekcji po dokonanej konserwacji, złym stanem technicznym instalacji wewnętrznej, małym rozbiorem wody, brakiem regularnego płukania sieci, co mogło być skutkiem wtórnego zanieczyszczenia w związku z odkładaniem się w przewodach związków żelaza i manganu. W niektórych przypadkach nie udało się ustalić bezpośredniej przyczyny niewłaściwej jakości mikrobiologicznej wody w systemie dystrybucji. Na uwagę zasługuje fakt, iż w przypadku stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych właściciele wodociągów niezwłocznie podejmowali działania naprawcze mające na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz.2294). Dlatego też w przypadkach stwierdzanych przekroczeń parametrów fizykochemicznych oraz wskaźników zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody należy prowadzić ciągłe działania w celu zapewnienia jakości wody spełniającej wymagania w/w rozporządzenia.

Należy stwierdzić, iż sprawowany w 2019r. przez PPIS w Drawsku Pomorskim nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przy odpowiedzialnej współpracy z producentami wody i organami samorządowymi pozwolił zapewnić właściwą jej jakość i pełne bezpieczeństwo zdrowotne przy zachowaniu ciągłości zaopatrzenia.

Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpiel

Kąpieliska

W 2019 roku w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim znajdowało się 8 kąpielisk.

1. **Kąpielisko nad j. Okra ul. Jeziorna** - organizator Gmina Drawsko Pom. ul. Sikorskiego 41,78-500 Drawsko Pom.
2. **Kąpielisko nad j. Czaplino** - organizator Gmina Czaplinek, ul. Rynek 6; 78-550 Czaplinek
3. **Kąpielisko nad j. Drawsko ul. Drahimska**- organizator Gmina Czaplinek, ul. Rynek 6; 78-550 Czaplinek
4. **Kąpielisko nad j. Żerdno - Camp Drawa** – organizator Chris Turystyka i Rekreacja Magdalena Alchimowicz Camp Drawa, Stare Drawsko 36
5. **Kąpielisko nad j. Drawsko ul. Pięciu Pomostów 5, Kusy Dwór**- Organizator TKK Moda Krzysztof Kusa Ośrodek Wypoczynkowy Kusy Dwór, ul. Pięciu Pomostów 5, 78-550 Czaplinek
6. **Kąpielisko nad j. Bobrowo Wielkie ul. Jeziorna**- organizator Gmina Kalisz Pom ul. Wolności 25, 78-540 Kalisz Pom.
7. **Kąpielisko nad j. Drawsko ul. Pięciu Pomostów 1, Drawtur**, - Organizator PTiR Drawtur sp. z o.o. ul. Pięciu Pomostów 1
8. **Kąpielisko nad jeziorem Kaleńskim na terenie OSiR Stare Kaleńsko**- Ośrodek Sportu i Rekreacji PHU „DJ INWEST” Dariusz Jedliński, Stare Kaleńsko 1, 78-550 Czaplinek

Kąpielisko nad jeziorem Lubie w Gudowie, którego organizatorem była Gmina Drawsko Pom. ul. Sikorskiego 41,78-500 Drawsko Pom. nie zostało otwarte z powodu braku ratowników.

Do najistotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad kąpieliskami należy ocena jakości wody, prowadzona zgodnie z przepisami. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego organizatorzy w porozumieniu z właściwymi państwowymi inspektorami sanitarnymi ustalili harmonogramy pobierania próbek wody z kąpielisk, z określeniem punktów pobrania próbek wody. Harmonogramy te uwzględniały terminy pobierania i analizy nie mniej niż czterech próbek wody w sezonie kąpielowym, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca. W ramach kontroli urzędowej w oparciu o badania własne, jak i te przekazywane przez organizatorów dokonywano bieżącej oceny jakości wody. W przedmiotowej ocenie uwzględniano przede wszystkim wskaźniki mikrobiologiczne kałowego zanieczyszczenia wody oraz zakwity sinic.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim w 2019 roku, jak i w latach ubiegłych współuczestniczy w prowadzeniu internetowego Serwisu Kąpielowego, który prezentuje wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami rad gmin kąpielisk oraz przedstawia aktualne informacje o jakości wody w kąpieliskach i infrastrukturze kąpielisk. Serwis jest informatorem o jakości wody w kąpieliskach, obrazującym na mapie Polski wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami Rad Gmin kąpielisk w kraju. Serwis kąpieliskowy

zawiera dane podstawowe kąpielisk tj. dane adresowe, czas trwania sezonu kąpielowego, godziny otwarcia oraz wskazanie stacji sanitarno-epidemiologicznej nadzorującej poszczególne kąpieliska, jak również informacje o infrastrukturze kąpieliska w postaci piktogramów. Organizatorzy kąpielisk brali czynny udział we wprowadzaniu do Serwisu warunków panujących na kąpielisku, tj.: temp. wody [°C], temp. powietrza [°C], prędkość wiatru [B], rodzaj flagi, o czym świadczyły codzienne wpisy aktualizujące ww. warunki atmosferyczne. Należy zaznaczyć, iż wszystkie podmioty zaangażowane w organizację kąpielisk, a szczególności burmistrz i wójt, powinny dążyć do zwiększenia na administrowanym obszarze liczby kąpielisk i promowania bezpiecznej kąpieli w obszarze kąpielisk, które charakteryzują się najwyższymi standardami bezpieczeństwa.

W 2019 roku zaplanowano pobór łącznie 32 próbek wody, w tym 8 w ramach kontroli urzędowej przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego na poszczególnych kąpieliskach i 24 w ramach kontroli wewnętrznej realizowanej przez organizatorów kąpielisk. We wszystkich przypadkach PPIS w Drawsku Pomorskim wydawał orzeczenia o przydatności wody do kąpieli. Po zakończeniu sezonu kąpieliskowego PPIS w Drawsku Pomorski dokonał klasyfikacji wody w nadzorowanych kąpieliskach. We wszystkich funkcjonujących kąpieliskach określono doskonałą jakość wody według obowiązującej klasyfikacji.

W sezonie kąpielowym 2019 zaplanowano przeprowadzenie kontroli stanu sanitarno-technicznego infrastruktury kąpielisk. W toku czynności kontrolnych w tym aspekcie nie odnotowano żadnych nieprawidłowości.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

Przez miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli rozumie się wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, niebędący kąpieliskiem i wykorzystywany do kąpieli. Co do zasady powinny to być przypadki, w których nie dało się wcześniej przewidzieć konieczności utworzenia kąpieliska zgodnie z wymaganiami i procedura przewidzianą dla kąpielisk. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego organizatorzy wykonali 7 badań jakości wody nie wcześniej niż 10 dni przed dniem rozpoczęcia jego funkcjonowania. W oparciu o wyniki badań PPIS w Drawsku Pomorskim dokonywał oceny jakości wody, w wyniku której przed rozpoczęciem sezonu stwierdził przydatność wody do kąpieli we wszystkich mowdk.

Liczba miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli objętych nadzorem w 2019 r. – 4:

1. Gudowo- MOWDK nad j. Lubie w Gudowie- 1
2. Park Wodny Cieszyno- MOWDK nad j. Siecino - 2
3. Wyspa Ostrów- MOWDK nad j. Siecino- 1

Na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie pod adresem <http://www.wsse.szczecin.pl> na bieżąco dokonywana była aktualizacja wykazu miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli wraz z informacją o bieżącej ocenie jakości wody.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

W 2019 r. nadzorem sanitarnym na terenie powiatu Drawskiego objęto 535 obiektów użyteczności publicznej, kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 307 obiektach, co stanowi 57% ogólnej liczby obiektów znajdujących się w ewidencji.

Kontrole obejmowały:

- obiekty hotelarskie – skontrolowano 39 obiektów na 147 znajdujących się pod nadzorem, (27%)
- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, siłownie i odnowy biologicznej oraz zakłady świadczące kompleksowo więcej niż 1 usługę z ww. – skontrolowano 91 obiektów na 105 znajdujących się pod nadzorem (87%)
- dworce autobusowe – skontrolowano 2 obiekty, (100%)
- dworce kolejowe – skontrolowano 2 obiekty, (100%)
- tereny rekreacyjne -skontrolowano 22 na 125 znajdujących się pod nadzorem (19%)
- zakład karny – skontrolowano 1 obiekt,(100%)
- apteki – skontrolowano 4 obiekty na 12 znajdujących się pod nadzorem,(33%)
- kina – skontrolowano 2 obiekty, (100%)
- domy kultury – skontrolowano 1 obiekt, na 5 znajdujących się pod nadzorem (20%)
- kręgielnie – skontrolowano 1 obiekt,(100%)
- stadiony – skontrolowano 4 obiekty,(100%)
- parkingi leśne i miejsca postojowe – skontrolowano 9 obiektów na 10 znajdujących się pod nadzorem,(90%)
- stacje paliw– skontrolowano 3 obiekty, na 9 znajdujących się pod nadzorem (33%)
- przystanki autobusowe – skontrolowano 4 na 51 znajdujących się pod nadzorem obiekty,(8%)
- targowiska – skontrolowano 1 obiekt, na 4 znajdujących się na terenie powiatu drawskiego (25%)
- plaże – skontrolowano 8 obiektów,(100%)
- paintball – skontrolowano 1 obiekt,(100%)
- parki linowe – skontrolowano 3 obiekty z czego 1 funkcjonują jako samodzielny obiekt, 2 funkcjonują w ramach ośrodków wypoczynkowych,(100%)
- cmentarze – skontrolowane 7 obiektów na 27 znajdujących się pod nadzorem,(26%)
- domy przedpogrzebowe – kontrolowano 2 obiekty na 5 znajdujących się pod nadzorem,(40%)
- ustępy publiczne – skontrolowano 8 obiektów, (100%)

Szczególną uwagę zwrócono na obiekty związane z wypoczynkiem młodzieży i dzieci tj.sale zabaw , parki linowe,painballe.

W IV kwartale 2019 r. dokonano wpisu do ewidencji kolejnych obiektów z grupy terenów rekreacyjnych i przystanków autobusowych co spowodowało niski wskaźnik wykonania kontroli.

Stan sanitarny wybranych obiektów:

1. Ustępy publiczne

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim objął nadzorem 8 ustępów publicznych, w tym 3 obiekty stałe skanalizowane i 5 obiektów tymczasowych skanalizowanych. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 8 obiektów podczas 8 kontroli. Czynności kontrolne wykazały, że stan higieniczno-sanitarny i techniczny wszystkich skontrolowanych obiektów był zachowany. Obiekty wyposażone były w dostateczną ilość środków czystościowych, dezynfekcyjnych i higienicznych. W efekcie

działań nadzorowych wszystkie obiekty zostały zaopatrzone w ciepłą wodę do celów higieniczno-sanitarnych.

2. Obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2019 r. pod nadzorem znajdowało się łącznie 147 obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, tj.:

- 4 hotele,
- 4 kempingi,
- 8 pól biwakowych,
- 23 ośrodki wczasowe,
- 76 gospodarstw agroturystycznych,
- 32 pokoje gościnne.

Pośród ww. obiektów skontrolowano 39, przeprowadzając 42 kontrole sanitarne.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych oceniano m.in.: stan higieniczno-sanitarny i techniczny: pokoi mieszkalnych, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i gospodarczych wraz z wyposażeniem, ciągów komunikacyjnych, klatek schodowych, zaopatrzenie w wodę do spożycia, postępowanie z bielizną, gospodarkę odpadami komunalnymi, odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych oraz dbałość o czystość na przyległym terenie.

W 3 obiektach stwierdzono zły stan higieniczno-sanitarny i techniczny. Nieprawidłowości dotyczyły braku w ustępach ogólnodostępnych wentylacji mechanicznej o działaniu ciągłym lub włączanej automatycznie, śladu po zalaniu na suficie oraz braku wentylacji w łazienkach. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w okresie sprawozdawczym na poprawę stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego przedmiotowych obiektów wydano 1 decyzję merytoryczną, 1 decyzję umarzającą postępowanie, 1 upomnienie oraz 1 postanowienie o nałożeniu grzywny w wysokości 300 zł. Na koniec okresu sprawozdawczego pozostało jedno gospodarstwo agroturystyczne ze stwierdzonym złym stanem technicznym.

Nadzór prowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim nad obiektami hotelarskimi oraz innymi obiektami, w których świadczone są usługi hotelarskie, wykazuje zachowanie właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w zdecydowanej większości obiektów.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim objął nadzorem 105 obiektów, w tym:

- 55 zakładów fryzjerskich,
- 30 zakładów kosmetycznych,
- 3 zakłady tatuażu,
- 3 zakłady odnowy biologicznej,
- 14 innych zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu lub odnowy biologicznej.

Skontrolowano 91 ww. zakładów, przeprowadzając 97 kontroli sanitarnych. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny w dużej części kontrolowanych zakładów nie budził

zastrzeżeń. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakładach świadczących usługi upiększające to:

- brak wentylacji mechanicznej,
- brak ciepłej wody
- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny ścian i sufitów.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w okresie sprawozdawczym na poprawę stanu higieniczno - sanitarnego i technicznego przedmiotowych obiektów wydano 5 decyzji administracyjnych. Winnych zaniedbań ukarano 5 grzywnami w drodze mandatu karnego na kwotę 1600 zł. Na koniec okresu sprawozdawczego w jednym obiekcie występował nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny i techniczny.

4. Dworce autobusowe

W 2019 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim znajdowały się 2 dworce autobusowe, z których skontrolowano 2, przeprowadzając w nich 2 kontrole sanitarne. W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Dworzec w Czaplunku nie funkcjonował w roku 2018. PPIS otrzymał w kwietniu 2019r. informację zwrotną z UG w Czaplunku o uruchomieniu funkcjonowania tego obiektu w godz. od 7-ej do 15-ej.

5. Dworce kolejowe

W 2019 r. w ewidencji obiektów będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim znajdowały się 2 dworce kolejowe, z których skontrolowano 2, wykonując 4 kontrole sanitarne.

W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych oceniano: stan higieniczno-sanitarny i techniczny pomieszczeń dworców, z których korzystają podróżni, peronów dworców, gospodarkę odpadami komunalnymi oraz dbałość o czystość wokół przyległego terenu.

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono zły stan higieniczno-sanitarny w obu obiektach. Stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły ubytków i napuchnięć powłok malarskich ścian, śladów po zalaniu na suficie pomieszczeń poczekalni oraz ubytków powłok malarskich drzwi wejściowych. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w okresie sprawozdawczym na poprawę stanu higieniczno-sanitarnego przedmiotowych obiektów wydano jedną decyzję administracyjną, jedno upomnienie oraz jedno postanowienie o nałożeniu grzywny w wysokości 500 zł. Obowiązki wykonano z decyzji z 2018r. co potwierdzono kontrolą 24.09.2019r. Na koniec okresu sprawozdawczego z nieprawidłowym stanem higieniczno-sanitarnym pozostawał jeden dworzec kolejowy. W decyzji określono termin wykonania obowiązków na 31.03.2020r.

6. Środki transportu

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim objął nadzorem łącznie 20 środków transportu (4 autobusy turystyczne i 16 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich), z których skontrolowano 12. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych oceniano stan higieniczno-sanitarny, wyposażenie,

oznakowanie, ww. pojazdów oraz postępowanie z odpadami. W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Tereny rekreacyjne

W 2019 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim znajdowało się 125 terenów rekreacyjnych, z czego 116 stanowiły place zabaw, w tym 88 z piaskownicami. Skontrolowano 22 obiekty. W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. W IV kwartale 2019r. na podstawie informacji uzyskanych od samorządów objęto nadzorem kolejne obiekty, których kontrolę przewidziano w roku 2020.

8. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

W 2019 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim znajdowało się 27 cmentarzy komunalnych, z czego kontroli poddano 7. W ewidencji obiektów w 2019 r. znajduje się 5 domów przedpogrzebowych na cmentarzach komunalnych, z których skontrolowano 2. W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

9. Zakłady karne

W ewidencji obiektów w 2019 r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim występował jeden zakład karny. W związku z pismami interwencyjnymi w sprawie niewłaściwych warunków sanitarnych przeprowadzono 4 kontrole, w wyniku których stwierdzono występowanie złego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego. Nieprawidłowości dotyczyły głównie zabrudzeń powłok malarskich ścian i sufitów oraz ubytków w podłogach. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami prowadzone jest postępowanie administracyjne.

10. Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2019 r. pod nadzorem znajdowało się 113 innych obiektów użyteczności publicznej, tj.:

- 12 aptek,
- 6 sal zabaw,
- 2 kina,
- 5 domów kultury,
- 2 muzea,
- 1 kręgielnia,
- 4 stadiony,
- 2 hale sportowe,
- 1 park linowy,
- 1 paintball,
- 10 parkingów leśnych,
- 9 stacji paliw,

- 51 przystanków autobusowych,
- 1 targowisko,
- 6 zakładów pogrzebowych.

Szczególną uwagę zwrócono na sale zabaw, parki linowe i paintballe w zakresie bezpieczeństwa użytkowników.

Spośród ww. obiektów skontrolowano 43, przeprowadzając 45 kontroli sanitarnych. Kontrola przeprowadzona na targowisku wykazała brak wyposażenia w indywidualną lub centralną instalację ciepłej wody w zamontowanych umywalkach w ustępie ogólnodostępnym. Wydano decyzję administracyjną. Nieprawidłowości zostały usunięte. W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych w pozostałych ww. obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W celu poprawy stanu sanitarnego wydano 8 decyzji merytorycznych:

1.,Salon Fryzjerski” w Drawsku Pom. - w którym stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej. Wszczęto postępowanie administracyjne. Decyzja została wygaszona ze względów formalnych.

2.,Salon Fryzjerski” w Złocięncu w którym stwierdzono nieprawidłowości: na suficie w pomieszczeniu do obsługi klientów na wprost względem wejścia nad rurami ciepłowniczymi zabrudzenia powłoki malarskiej. Postępowanie zakończone-obowiązek wykonano.

3.,Salon Fryzjerski” w Kaliszu Pom. w którym stwierdzono nieprawidłowości: na ścianie nad drzwiami wejściowymi w pomieszczeniu usługowym zabrudzenie powłoki malarskiej - widoczny ślad po zacieku. Postępowanie zakończone-obowiązek wykonano.

4.,Salon Fryzjerski” w Złocięncu w którym stwierdzono nieprawidłowości brak ciepłej wody w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym postępowanie jest prowadzone termin wykonania obowiązku został przedłużony do dnia 30.04.2020.

5.Stacja Uzdatniania wody w gm. Czaplinek. w której stwierdzono naruszenia wymagań higienicznych- technicznych ,nałożono obowiązek a mianowicie:

- zapewnić właściwy stan sanitarno- techniczny Stacji Uzdatniania Wody.

Wydano decyzję merytoryczną w sprawie poprawy wymagań sanitarnych, której termin wykonania określono do dnia 30.10.2019 r. Obowiązek został wykonany.

6. Gospodarstwo Agroturystyczne w gm. Drawsko Pomorskie, w którym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak wentylacji mechanicznej o działaniu ciągłym lub włączanej automatycznie w ustępie ogólnodostępnym w budynku „drewnianym”,
- brak wentylacji w sześciu łazienkach w budynku „drewnianym”.

Wydano decyzję merytoryczną w sprawie poprawy wymagań sanitarnych z terminem wykonania obowiązku do 31.12.2019 r.

7. Dworzec kolejowy, w którym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) niewłaściwy stan sanitarno-techniczny - ubytki i napuchnięcia powłok malarskich ścian pomieszczenia poczekalni,
- 2)niewłaściwy stan sanitarno-techniczny - ubytki powłok malarskich drzwi wejściowych do poczekalni.

Wydano decyzję merytoryczną w sprawie poprawy wymagań sanitarnych z terminem wykonania obowiązku do 31.03.2020 r. Postępowanie w toku.

8. Targowisko miejskie., w którym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny - w zamontowanej umywalce w części damsko-męskiej ustępu ogólnodostępnego brak wyposażenia w indywidualną lub centralną instalację ciepłej wody,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny urządzeń sanitarnych. Wydano decyzję merytoryczną w sprawie poprawy wymagań sanitarnych z terminem wykonania obowiązku do 30.11.2019 r. Postępowanie zakończone - obowiązek wykonano.

- **Liczba załatwionych interwencji: 12**

Liczba załatwionych interwencji

W roku 2019 do Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgłoszonych zostało **12** interwencji, w tym **6** zasadnych, **5** bezzasadnych, **1** przekazano zgodnie z kompetencjami.

Interwencje dotyczyły tematyki w zakresie:

- uciążliwości związanych z występowaniem gołębi na terenie zabudowy mieszkaniowej;
- niewłaściwego odprowadzania ścieków;
- złego stanu sanitarno - higienicznego, technicznego i porządkowego pola biwakowego;
- prowadzenia działalności kosmetyczno – fryzjerskiej bez zezwolenia;
- niewłaściwego stanu sanitarno - higienicznego zakładów fryzjerskich i kosmetycznych;
- złego stanu sanitarno – higienicznego kręgielni
- warunków sanitarno-higienicznych i sanitarno-technicznych odbywania kary w zakładzie karnym, na skutek interwencji przeprowadzono 3 kontrole
- warunków higienicznych w budynku mieszkalnym wielorodzinnym.

Rozpatrując interwencje przeprowadzono 9 kontroli, 2 wizyty, a w 1 przypadku oceniono złożoną dokumentację i wyjaśnienia.

Cmentarze i zakłady pogrzebowe w kontekście nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w aspekcie zdrowia ludzkiego

W 2019 r. pod nadzorem Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 27 cmentarzy, z których skontrolowano 7, prowadząc 7 kontroli sanitarnych.

W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych oceniano stan higieniczno – sanitarny i techniczny obiektów funkcjonujących na terenie cmentarzy, utrzymanie porządku w obrębie cmentarzy, w tym postępowanie z odpadami komunalnymi, stan punktów poboru wody oraz stan ogrodzeń cmentarzy.

Podczas kontroli sanitarnych cmentarzy stwierdzono, że wszystkie skontrolowane cmentarze były ogrodzone w sposób trwały, obiekty posiadały dostęp do wody dla potrzeb gospodarczych. Odpady komunalne gromadzone były w pojemnikach i kontenerach znajdujących się w wydzielonych miejscach cmentarzy a następnie odbierane systematycznie przez specjalistyczne firmy. Drogi i aleje cmentarne były najczęściej utwardzone. Cmentarze utrzymywano w bieżącej czystości i porządku. Na części cmentarzy znajdują się domy przedpogrzebowe z kaplicą, w których bezpośrednio przed pochówkiem trumna ze zwłokami lub urna z prochami wystawiane są na katafalkach, dezynfekowanych po ceremonii. Pomieszczenia te zabezpieczone były przed dostępem zwierząt oraz wyposażone w odpowiednią wentylację.

Dane dot. ekshumacji

Lp.	Liczba cmentarzy ogółem	Liczba decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba decyzji nie zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba przeprowadzonych ekshumacji	Liczba nadzorowanych ekshumacji	Liczba wstrzymanych ekshumacji i powod ich wstrzymania
1	27	210	0	127	50	0

W 2019 r. przeprowadzono 127 ekshumacji, z czego 50 pod nadzorem pracowników Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, co stanowi 39% wszystkich ekshumacji. Część decyzji zostanie wykonana w terminie późniejszym.

Kontrole polegające na nadzorze nad prawidłowym wykonaniem ekshumacji szczątków ludzkich wykazały, iż wykonywane były one zgodnie z wydawanymi decyzjami, zgodnie z ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 1473), przy zachowaniu warunków sanitarnych, zgodnych z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. Nr 153 poz. 1783 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz. U. z 2011 r. Nr 75, poz. 405) tj.:

- pracownicy specjalistycznych firm pogrzebowych prowadzących czynności ekshumacyjne posiadali odzież ochronną jednorazowego użytku (kombinezony, rękawiczki, maseczki), która po zakończonej ekshumacji traktowana była jako odpad medyczny, umieszczana w workach koloru czerwonego i oddawana do utylizacji;
- pojemniki odbierały upoważnione do tego firmy (w specjalistycznych firmach pogrzebowych wydzielano miejsce na pojemniki, do których składowano użytą odzież ochronną jednorazowego użycia, folie, w których przewożono trumny);
- ziemię wydobywaną z grobu umieszczano na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą;
- ekshumowane zwłoki/szczałki przed okresem mineralizacji tj. przed upływem 20 lat od dnia pochowania wydobywano wraz z trumną (bez jej otwierania) umieszczaną na czas przewozu w szczelnej skrzyni, wybitej blachą;
- w przypadku ekshumacji wykonywanej po upływie okresu mineralizacji wydobyte szczątki wraz z resztkami trumny umieszczano w nowej trumnie tzw. ekshumacyjnej;
- po wydobywaniu zwłok/szczałków grób dezynfekowano i zasypano ziemią wydobytą z grobu a używane narzędzia poddawano dezynfekcji środkami posiadającymi atesty;
- transport zwłok/szczałków odbywał się środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwłok i szczątków ludzkich (autokarawanami) spełniającymi wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007 r. Nr 249 poz. 1866);
- w przypadku przewozu zwłok/szczałków na odległość większą niż 60 km trumnę pieczętowano i umieszczano w szczelnie zamkniętym worku, z nieprzepuszczalnego tworzywa sztucznego, odpornego na uszkodzenia mechaniczne;
- na miejscu ponownego pochowania trumnę wydobywano ze skrzyni i chowano niezwłocznie bez jej otwierania, sąsiednie groby zabezpieczano przed zabrudzeniem matami ochronnymi;
- skrzynia, w której znajdowała się trumna oraz maty, na których składowano ziemię myto i dezynfekowano;

– po każdym użyciu, część przeznaczoną na umieszczanie trumny w środkach transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich myto i dezynfekowano środkami z atestami.

Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Drawsku Pomorskim przeprowadzili również kontrole 12 środków transportu do przewozu zwłok lub szczątków ludzkich spośród 16 ujętych w ewidencji. W trakcie przedmiotowych kontroli szczególną uwagę zwracano na stan higieniczno - sanitarny i techniczny samochodów, rodzaj stosowanych środków czystości oraz sposób dezynfekcji. Stwierdzono, iż samochody do przewozu zwłok szczątków ludzkich były trwale oznakowane, w sposób wskazujący na jego przeznaczenie, podłoga wyłożona była materiałem łatwo zmywalnym i odpornym na działanie mieszanin niebezpiecznych. Na wyposażeniu samochodów znajdowały się worki na trumnę i szczątki, rękawice, maski, materiały opatrunkowe jednorazowe, apteczka pierwszej pomocy medycznej wraz z wyposażeniem i instrukcją jej udzielania, preparaty do dezynfekcji rąk i oryginalnie oznakowane pojemniki z preparatami dezynfekcyjnymi. Nie stwierdzono nieprawidłowości

Dane dot. zakładów pogrzebowych

Lp	Nazwa zakładu pogrzebowego/domu przedpogrzebowego	Liczba chłodni	Liczba miejsc w chłodni	Liczba specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do przewozu zwłok i szczątków jakim dysponuje zakład/dom
1.	Centrum Pogrzebowe „Arkadia” Marta Ściurkowska ul. Dworcowa 17a Złocieniec	1	2	2
2.	Beata Nagrabska Zakład Pogrzebowy „KIRR2” ul. Toruńska 10 B Kalisz Pomorski	0	0	2
3.	Usługi Pogrzebowe „HADES” Stefan Korczyk ul. Piłsudskiego 21 Drawsko Pom.	1	3	4
4.	P.H.U. aw-i-n Piotr Skrzypczak ul. Kosynierów 3 Drawsko Pom.	1	3	3
5.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Czaplinku ul. Grunwaldzka 2	1	4	2
6.	Zakład Usług Pogrzebowych ul. Cieszyńska 35 Złocieniec	1	3	3

Skontrolowano 6 zakładów pogrzebowych, w których stwierdzono właściwy stan sanitarno- techniczny i właściwy stan sanitarno- porządkowy.

W 2019 r. Organy Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Drawsku Pom. wydały 11 postanowień w sprawie sprowadzenia do kraju zwłok z zagranicy. Ponadto, nie wydano decyzji zezwalających na wywóz zwłok za granicę.

Szpital

Zaopatrzenie szpitali w wodę do spożycia

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	źródło zaopatrzenia podstawowe		rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę			Uwagi (np. program dostosowawczy)
			wodociąg własny	wodociąg sieciowy	wodociąg własny	wodociąg sieciowy	zbiornik	
	Szpital Polskie S.A Drawskie Centrum Specjalistyczne	Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4		Tak-wodociąg publiczny		Tak-ujęcie własne		

Obiekt zaopatrzony jest w instalację wodociągową zimnej i ciepłej wody. Ciepła woda pochodzi z kotłowni własnej szpitala. Nadzór nad jakością wody w szpitalu prowadzony był w ramach sprawowanego monitoringu, który obejmuje również kontrolę jakości ciepłej wody użytkowej, w celu wykrywania bakterii *Legionella sp.* Nadzór ten prowadzony jest zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W ramach prowadzonego monitoringu badania ciepłej wody w kierunku wykrywania pałeczek *Legionella sp.* próbkobiorca PSSE w Drawsku Pomorskim dokonał poboru 25 próbek wody ciepłej użytkowej, z czego 19 zakwestionowano. Wyniki badań wykazały **średni i wysoki** poziom bakterii *Legionella sp.*, co jest niezgodne z wymaganiami określonymi w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017, poz. 2294). W związku z powyższym PPIS w Drawsku Pomorskim w 2019 roku wydał 1 decyzję orzekającą *średni stopień* skażenia bakteriami *Legionella sp.* oraz 3 decyzje orzekającą *wysoki stopień* skażenia bakteriami *Legionella sp.* w Drawskim Centrum Specjalistycznym w Drawsku pomorskim. W ramach prowadzonych działań naprawczych szpital zastosował termiczną metodę dezynfekcji tj. przegrzewanie i przepłukanie wody na instalacji wewnętrznej. W związku z nasilającym się skażeniem bakteriami *Legionella sp.* w instalacji ciepłej wody użytkowej PPIS w Drawsku Pomorskim wezwał stronę do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn skażenia instalacji wewnętrznej ciepłej wody w Drawskim Centrum Specjalistycznym w Drawsku Pomorskim oraz działań jakie zostały podjęte w celu wyeliminowania w/w bakterii. Szpital zaopatrywany jest w wodę do spożycia z wodociągu miejskiego. W 2019r. nie zanotowano przerw w dostawie wody, a jej właściwa jakość potwierdzona była badaniami laboratoryjnymi.

Obiekt posiada rezerwowe ujęcie wody z procesem odmanganiania i odżelaziania bez procesu dezynfekcji wody. Jakość wody z ujęcia własnego nie spełnia wymogów określonych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wobec powyższego konieczne jest podjęcie działań zmierzających do poprawy tego stanu rzeczy.

Postępowanie z bielizną szpitalną i pralnictwo

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Miejsce prania bielizny szpitalnej	Uwagi
1	Szpital Polskie S.A. Drawskie Centrum Specjalistyczne	Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4	HTS Stargard Sp. z o.o. ul. Bojanowska 2a, 09-200 Sierpc	Umowa z 01.04.2017 r.

Usługi pralnicze w zakresie prania bielizny i odzieży szpitalnej świadczone są przez ww. firmę zewnętrzną. Wykonujący usługę zapewnia: pranie, prasowanie, maglowanie, dezynfekcję i transport bielizny. Odbiór brudnej oraz dostawa czystej bielizny odbywa się trzy razy w tygodniu, w co drugi dzień roboczy, a także w dni świąteczne, jeżeli zachodzi taka potrzeba, środkiem transportu firmy. Sposób postępowania z bielizną czystą i brudną oraz transport bielizny prowadzony jest zgodnie z opracowanymi w obiekcie procedurami. Postępowanie z bielizną na oddziałach szpitalnych jest prawidłowe. Bielizna pościelowa z poszczególnych oddziałów, a także bielizna pacjentów będąca własnością szpitala, wkładana jest do worków koloru niebieskiego lub czerwonego (odpowiednio brudna i odpowiednio skażona) zawieszonych na stelażach o przestrzeni ładunkowej zamkniętej. W oddziałach składowana w brudownikach lub w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych i tzw. „brudnymi wózkami” transportowana jest „windą starą” do magazynu brudnej bielizny zlokalizowanego na terenie szpitala, skąd odbierana jest przez firmę. Bielizna czysta z pralni w opakowaniach ochronnych transportowana jest bezpośrednio na oddziały szpitalne (zabezpieczana w podwójne worki foliowe, oznakowane i posegregowane według oddziałów) wydzielonymi wózkami i windą wewnątrzszpitalną czystą. Bielizna składowana w poszczególnych oddziałach w szafach na półkach w pojedynczych workach (worek zewnętrzny zdejmowany przed wejściem na oddział) w szafach przeznaczonych do przechowywania wyłącznie czystej bielizny. Stwierdzono, iż dla noworodków i w Sali operacyjnej stosowane są pakiety jednorazowe sterylne z aktualną datą ważności. Wózki i pojemniki transportowe po każdym użyciu są myte i dezynfekowane w wydzielonym pomieszczeniu porządkowym szpitala. Zarówno wózki „czyste”, jak i „brudne” po myciu i dezynfekcji przetrzymywane są odpowiednio w magazynach bielizny czystej i brudnej.

Postępowanie z odpadami medycznymi w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego

Wykaz firmy odbierających odpady medyczne ze szpitali

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Firma odbierająca i transportująca odpady medyczne do miejsc ich unieszkodliwiania	Miejsce unieszkodliwiania odpadów medycznych (lokalizacja spalarni- koniecznie podać województwo)	Szpitalna instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych (lokalizacja spalarni oraz rodzaj stosowanych urządzeń)	Dokumenty potwierdzające unieszkodliwienie przekazanych zakaźnych odpadów medycznych* (czy szpital jako wytwórca odpadów posiada takie dokumenty)	Uwagi
1	Szpitalie Polskie S.A Drawskie Centrum Specjalistyczne	Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4	EMKA S.A. ul. Jaktorowska 15a, 93-300 Żyrardów	Spalarnia Szpitala Specjalistycznego im. J.K Łukowicza Chojnice ul. Leśna 10 – województwo Pomorskie	brak		

Wytwórca odpadów posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie wytwarzane są odpady medyczne. Procedura dostępna jest w ww. oddziałach, we wszystkich komórkach organizacyjnych i pracowniach oraz laboratorium. Pracownicy zapoznali się z procedurą, co zostało potwierdzone własnoręcznym podpisem. Ponadto na stanowiskach pracy, w których wytwarzane są odpady, znajdują się instrukcje stanowiskowe dotyczące zasad selektywnego zbierania uwzględniające właściwości odpadów.

Posiadaczem odpadów jest firma EMKA S.A. ul. Jaktorowska 15a, 93-300 Żyrardów, z którą podmiot leczniczy zawarł umowę na odbiór odpadów medycznych. Firma posiada decyzję Starosty Powiatu Drawskiego zezwalającą na transport odpadów i decyzję Marszałka Województwa Pomorskiego na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania i unieszkodliwiania odpadów.

Odpady zakaźne, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, zbierane są do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej, koloru czerwonego, nieprzezroczystych, wytrzymałych, odpornych na działanie wilgoci i środków chemicznych, z możliwością jednokrotnego zamknięcia umieszczonych w sztywnych pojemnikach wielokrotnego użycia.

Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do odpowiednich pojemników sztywnych jednorazowego użycia, odpornych na działanie wilgoci, mechanicznie odpornych na przekłucie bądź przecięcie. W trakcie przeprowadzania kontroli stwierdzono, iż pojemniki i worki wypełniane są odpadami nie więcej niż do 2/3 objętości. Pojemniki z odpadami medycznymi o ostrych końcach i krawędziach wymieniane

są na nowe nie rzadziej niż 72 godziny. Worki z odpadami medycznymi, z wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach, wymieniane są na nowe codziennie.

Odpady medyczne zakaźne magazynowane są na terenie obiektu w wydzielonym, wolnostojącym budynku. W pomieszczeniu do magazynowania odpadów medycznych znajduje się również przenośne urządzenie chłodnicze przeznaczone wyłącznie do ich magazynowania. Pomieszczenie oznakowane, posiada niezależne wejście, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Posiada ściany i podłogi wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję. Pomieszczenie zabezpieczone jest również przed dostępem gryzoni i innych zwierząt. Ponadto pomieszczenie wyposażone jest w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz środki do dezynfekcji rąk, ręczniki jednorazowego użytku i kosz na odpady komunalne oraz złączkę do węża i wpust podłogowy. W pomieszczeniu zapewniono wentylację mechaniczną. Oświetlenie sztuczne. Przenośne urządzenie chłodnicze (prawidłowo oznakowane) posiada: wewnątrz wykonane z materiałów gładkich, łatwo zmywalnych i umożliwiających dezynfekcję, wyposażone w termometr wewnętrzny. Pojemniki i worki z odpadami medycznymi są prawidłowo oznakowane, posiadają widoczne oznakowanie identyfikujące zawierające: kod odpadów w nich przechowywanych, siedzibę wytwórcy odpadu, datę zamknięcia. Magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 18 01 02 odbywa się w temp. niższej niż 10°C, a czas ich przechowywania nie przekracza 72 godzin. Jeśli zachodzi potrzeba ww. odpady wywożone są z większą częstotliwością.

Na terenie obiektu wydzielone jest utwardzone miejsce porządkowe – przeznaczone do mycia i dezynfekcji wszystkich środków transportu wewnętrznego oraz pojemników wielorazowego użytku. Pojemniki wielokrotnego użycia do transportu odpadów medycznych są dezynfekowane i myte po każdym użyciu preparatem biobójczym. Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się środkiem transportu o przestrzeni ładunkowej otwartej wyposażonym w specjalistyczne kontenery, przeznaczone wyłącznie do transportu odpadów medycznych. Mycie i dezynfekcja odbywa się w wydzielonym na terenie obiektu miejscu porządkowym.

Postępowanie ze zwłokami w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego, prosektoria.

Wykaz prosektoriów, chłodni szpitalnych i pomieszczeń pro – morte

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Prosektorium	Miejsce przechowywania zwłok		Uwagi
				Pro – morte (ilość miejsc)	Chłodnia* (ilość miejsc)	
1	Szpitalne Polskie S.A Drawskie Centrum Specjalistyczne	Drawsko Pom. ul. Chrobrego 4	1*	2	3*	przedłożono umowę na wykonywanie usług przechowywania zwłok z zakładem pogrzebowym „Hades”

* chłodnia i prosektorium zarządzane są przez firmę „Usługi Pogrzebowe” Drawsko Pom. z którą Szpitalne Polskie S.A. zawarły umowę.

Kontrola prosektorium przeprowadzono w II połowie 2019r. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-technicznych i sanitarnych.

W skład prosektorium szpitala wchodzi (sala sekcyjna, śluza, szatnia dla pracowników, kancelaria i ich wyposażenie. Odpady medyczne gromadzone są w lodówce umieszczonej w sali sekcyjnej. Podmiot posiada umowę na ich odbiór, oraz karty przekazania i utylizacji.

Prosektorium wyposażone jest w chłodzię z przeznaczeniem na przetrzymywanie 3 ciał jednocześnie.

W przypadku zgonu pacjenta w szpitalu, zwłoki pozostają nie dłużej niż 2 godziny, od czasu zgonu wskazanego w dokumentacji medycznej, w sali pro - morte na parterze szpitala a następnie transportowane do chłodni przeznaczonych do tego celu środkiem transportu – zamykany wózek (kapsuła) ze stali nierdzewnej myty i dezynfekowany na sali sekcyjnej.

Pomieszczenie pro-morte wyposażone jest w wentylację mechaniczną. Stan sanitarny pomieszczenia w dniu kontroli właściwy.

Postępowanie z odpadami komunalnymi

Prowadzona jest segregacja odpadów. Odpady komunalne zbierane są na salach w poszczególnych oddziałach do koszy wyłożonych workami foliowymi. Po napełnieniu nie rzadziej niż raz na dobę worki zbierane są przez personel sprzątający do dużego worka transportowego jednorazowego użytku w kolorze czarnym i wynoszone do 3 kontenerów o pojemności 6 m³ każdy zlokalizowanych w punkcie na zapleczu budynku szpitala. Obiekt zaopatrzone jest w wystarczającą ilość pojemników na odpady komunalne. Pojemniki ustawione są na utwardzonym podłożu; stan techniczny dobry; otoczenie utrzymane czysto. Odpady usuwane przez firmę specjalistyczną posiadającą stosowne zezwolenie.

Liczba i zabezpieczenie imprez masowych

- 1 Ogólna liczba wniosków, które wpłynęły do PPIS na zabezpieczenie imprez masowych **3**.
- 2 wnioskodawcy - Gmina Kalisz Pomorski, Dyrektor Ośrodka Kultury w Drawsku Pom., Złocieniecki Ośrodek Kultury,
- 3 ogólna liczba wydanych pozytywnych opinii na zorganizowanie imprez masowych -3
- 4 Przeprowadzono 2 kontrole w trakcie trwania imprez. W toku kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych w zakresie gospodarki odpadami, zaopatrzenia w wodę , odpowiedniej ilości toalet i utrzymania porządku na terenie imprez.

Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach

- współpraca z innymi pionami PSSE

Wspólnie przeprowadzono kontrole sanitarne z pracownikami epidemiologii, higieny żywienia oraz higieny dzieci i młodzieży:

- miejsc wypoczynku
- obiektu ochrony zdrowia – stacja dializ
- domów kultury
- sal zabaw

- zakładu karnego
- współpraca z instytucjami, podmiotami etc.

Przed sezonem letnim zostały wystosowane pisma do samorządów, w których PPIS w Drawsku Pomorskim prosi o przesłanie informacji dotyczących występowania na terenie powiatu publicznie dostępnych ulicznych instalacji wodnych służących do ochładzania ciała, tzw. fontann. Z uzyskanych informacji wynika, iż w gminie Wierzchowo nie ma w/w instalacji, natomiast w pozostałych gminach służą one jedynie do celów dekoracyjnych, bez możliwości ochładzania ciała.

Krótkie podsumowanie – wnioski.

1. Korzystnym zjawiskiem są działania zmierzające likwidacji małych wodociągów i rozbudowa wodociągów o bardziej sprawnych systemach uzdatniania wody. Łączenie systemów produkujących wodę w niewielkich ilościach jest istotna z uwagi na częsty brak możliwości wprowadzania technologii uzdatniania wody. W roku 2019 przyłączono 2 wodociągi .
- 2.. W ramach prowadzonego nadzoru odnotowano stwierdzono 8 braków przydatności wody do spożycia , a w 15 przypadkach wodę dostarczano w ramach warunkowej przydatności. Oznacza to konieczność prowadzenia dalszego nadzoru w tym zakresie we współpracy z producentami wody.
3. Wiele podmiotów gospodarczych w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności obiektów. Niemniej jednak zdarzają się obiekty, w których stan sanitarno – techniczny odbiega od wyznaczonych standardów, w szczególności w zakresie bieżącego stanu sanitarnego.

IV. HIGIENA PRACY

Obszar Higieny Pracy realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, a w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru między innymi nad higieną środowiska, higieną pracy w zakładach pracy. Działania te realizowane są w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Stan zdrowia pracowników w znacznym stopniu zależy od zagrożeń zawodowych. Z tego powodu działania nadzоровe prowadzone są w zakresie zagadnień związanych z ochroną pracowników przed utratą zdrowia, która może nastąpić w wyniku oddziaływania czynników związanych ze środowiskiem pracy, takich jak czynniki fizyczne (np. pyły, hałas), czynniki chemiczne (np. rakotwórcze, mutagenne) czy czynniki biologiczne.

Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia

W 2019 r. przeprowadzono 82 kontrole w zakresie nadzoru bieżącego nad zakładami pracy, w tym nadzoru nad: substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, wprowadzaniem do obrotu produkty biobójcze, czynnikami biologicznymi występującymi w środowisku pracy, prekursorami i czynnikami rakotwórczymi.

W zakładach pod nadzorem higieny pracy zatrudnione osoby pracują w ekspozycji na: hałas, pył, mikroklimat, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne.

W wyniku kontroli stwierdzono przekroczenia NDN/NDS w 23 zakładach będących w ewidencji higieny pracy. Najczęstszym czynnikiem przekraczającym normatywy był hałas, w przeważającej części stwierdzony w zakładach zajmujących się obróbką drewna.

W nadzorowanych zakładach, w których występowały przekroczenia NDN hałasu na stanowiskach pracy uwzględniano i wdrażano opracowane programy działań organizacyjno-technicznych zmierzające do ograniczenia narażenia na działanie czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.

Na stanowiskach pracy na których uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie było możliwe za pomocą środków organizacyjno – technicznych udostępniono środki ochrony indywidualnej słuchu, oznaczono znakami bezpieczeństwa miejsca pracy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczały wartości NDN, a tym samym wydzielono strefy z w/w miejscami i ograniczono do nich dostęp.

Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego

W 2019 r. skontrolowano 73 zakładów pracy, w których przeprowadzono 82 kontrole.

Liczba wydanych decyzji dot. zakładów zajmujących się:

- górnictwo i wydobywanie (PKD 08) – 1,
- przemysł spożywczy (PKD 10) – 1,
- przemysł drzewny (PKD 16) – 3,
- produkcja artykułów gospodarstwa domowego, toaletowych i sanitarnych (PKD 17) – 1,
- produkcja wyrobów budowlanych z betonu (PKD 23) – 1,
- opieka zdrowotna (PKD 86) – 4 (1 umarzająca),
- sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (PKD 47) – 1 (decyzja umarzająca),
- produkcja mebli (PKD 31) – 1 (decyzja umarzająca).

Nakazy dotyczyły:

- przedstawienia aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy – 6;
- wykonania i udokumentowania lub zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego i zapoznania z nią pracowników – 1;
- przedstawienia aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy – 1;
- zapewnienia właściwych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych pracownikom – 7.

Nie wydawano decyzji unieruchamiających stanowiska pracy/oddział, zakład pracy. Nie nałożono grzywny w drodze mandatu karnego.

W wyniku prowadzonych działań kontrolnych poprawiono warunki pracy pracowników, przede wszystkim poprzez zapewnienie pomieszczeń pracy oraz wyposażenia z nimi związanego odpowiedniego do rodzaju wykonywanej pracy w stanie zapewniającym bezpieczne i higieniczne korzystanie, zapewnienie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych wraz z wyposażeniem dostosowanym do rodzaju wykonywanej pracy oraz liczby zatrudnionych pracowników w tym m. in : szatni, pomieszczeń z natryskami, jadalni dla pracowników, opracowanie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne

Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi

W ramach nadzoru na czynnikami rakotwórczymi w 2019 r. przeprowadzono 8 kontroli, w tym 4 kontrole zakładów zajmujących się przerobem drewna twardego, 3 kontrole zakładów posiadających decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi: materiałami izolacyjnymi zawierającymi azbest oraz materiałami konstrukcyjnymi zawierającymi azbest oraz 1 kontrola zakładu torfowego wykorzystująca w procesie produkcji formaldehyd.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na działania profilaktyczne obejmujące ograniczenie występowania czynnika rakotwórczego, ograniczenie liczby pracujących z czynnikami rakotwórczymi do niezbędnego minimum, stosowanie na stanowiskach pracy właściwej wentylacji ogólnej i miejscowej, stosowanie środków ochrony indywidualnej, informowanie pracowników o potencjalnych skutkach zdrowotnych, wykonywanie profilaktycznych badań lekarskich z uwzględnieniem właściwego zakresu tych badań, wykonywanie badań środowiska pracy, a w przypadku stwierdzenia przekroczeń podejmowanie działań zmierzających do obniżenia stężeń poniżej NDS. Kontrolowano prowadzenie rejestrów czynników rakotwórczych pod kątem: wykazu stanowisk pracy, na których występuje narażenie, liczby pracowników pracujących w narażeniu, rodzaju podjętych środków i działań ograniczających stopień narażenia.

Pracownicy mający kontakt z czynnikami rakotwórczymi wyposażeni są w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej. Pracownicy objęci są szkoleniami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy podczas, których informowano o skutkach zdrowotnych wynikających z styczności z czynnikami rakotwórczymi.

Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne

Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi

W zakresie szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy przeprowadzono 11 kontroli, w tym 4 fermy trzody chlewnej, 1 zakłady opieki zdrowotnej oraz 1 zakład rolny i 5 zakładów przemysłu spożywczego.

Podczas kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zakładów, w których występują zagrożenia biologiczne dokonywane są oceny działań pracodawców w zakresie oceny ryzyka zawodowego i informowania pracowników o istniejących zagrożeniach dla zdrowia. Prowadzony jest rejestr prac i pracowników narażonych na czynniki biologiczne. Pracodawcy zakwalifikowali szkodliwe czynniki biologiczne do 1, 2 i 3 grupy zagrożenia. Pracodawcy prowadzą szkolenia obejmujące zagadnienia dotyczące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia pracowników spowodowanego działaniem czynnika biologicznego, zastosowania środków zapobiegawczych, wymagań higieniczno-sanitarnych.

Pracodawcy zapewniają wydzielone pomieszczenie do spożywania posiłków, odpowiednie środki ochrony indywidualnej, środki higieny osobistej.

Pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku wykonane przez lekarza medycyny pracy.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w tym detergentami oraz produktami biobójczymi

Substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym detergenty – wprowadzający do obrotu

W 2019 r. nie prowadzono działań kontrolnych w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin w tym detergentów.

Substancje i mieszaniny chemiczne, w tym detergenty - stosujący

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w 2019 r. przeprowadzono 27 kontroli podmiotów stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Podczas kontroli pracodawców stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny zwracano uwagę na: formę i treść kart charakterystyki, obowiązek posiadania kart charakterystyki, spis posiadanych substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania opakowania substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania miejsc przechowywania, fakt posiadania i stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej. Wśród stosujących znajdują się zakłady, które stosują produkty o działaniu biobójczym. Przeprowadzone kontrole w jednostkach stosujących produkty biobójcze dotyczyły oznakowania opakowań, kart charakterystyki i posiadania spisu preparatów biobójczych – traktowanych jako niebezpieczne zgodnie z ustawą o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz dodatkowych informacji zawartych w ustawie o produktach biobójczych dotyczących oznakowania opakowania.

Prekursory narkotyków.

W 2019r. przeprowadzono 1 kontrolą dotyczącą wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kat. 3. W powiecie drawskim nie prowadzi działalności eksporter (do krajów trzecich) prekursorów narkotyków kat. 2 i 3. Nie wydawano zezwoleń na wywóz prekursorów do krajów trzecich.

Produkty biobójcze

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2019 r. przeprowadzono 7 kontroli podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu w/w produkty. Kontrole dotyczyły wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, zawierających substancje czynne wymienione w Decyzjach Komisji o niewłączeniu niektórych substancji do załącznika I, IA lub IB do Dyrektywy 98/8/WE. W ocenianych produktach nie stwierdzono w/w substancji.

Choroby zawodowe

Zagrożenia będące przyczynami powstania chorób zawodowych wśród pracowników, mogą występować w każdym zakładzie pracy.

Zgodnie z Kodeksem pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeśli została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

Choroby zawodowe odzwierciedlają stan zdrowia osób pracujących, jak również higieniczne warunki pracy. Pozostają w nierozdzielalnym związku z rozwojem przemysłu i stosowanymi technologiami, warunkami pracy oraz jej organizacją.

W 2019 r. wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową. Decyzje stwierdzające choroby zawodowe dotyczyły: Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza.

Zgłoszono cztery podejrzenia choroby zawodowej: 2 - Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza, 1 – Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat i 1 – Przewlekłe choroby

obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

Tabela porównująca lata 2018-2019

rok	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji	Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	Liczba wydanych decyzji stwierdzających chorobę zawodową
2019	73	82	13	4	3
2018	69	81	7	4	2

Środki zastępcze

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili działania edukacyjne, których celem było ustawiczne poszerzanie wiedzy lokalnej społeczności nt. szkodliwości środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Kontynuowano współpracę z dyrektorami placówek oświatowo – wychowawczych z terenu powiatu drawskiego w celu podejmowania działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości używania substancji psychoaktywnych w pracy wychowawczej i profilaktycznej z młodzieżą szkolną oraz konieczności zgłaszania prób sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych w punktach znajdujących się w pobliżu placówek.

W 2019 r. nie odnotowano zgłoszeń podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi. Nie odnotowano zgłoszeń dotyczących sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych na terenie powiatu drawskiego.

Przeprowadzono 2 kontrole w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

W ramach działalności oświatowej pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim włączyli się w realizację kampanii pt. „Narkotyki i dopalacze zabijają”, której hasło brzmi – Szkoła Ciebie na takie patoklimaty ogłoszoną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach Rządowego Programu ograniczania przestępczości. Celem kampanii jest zwiększenie świadomości młodych ludzi na temat niebezpieczeństw związanych z zażywaniem narkotyków i dopalaczy, a także konsekwencji zarówno zdrowotnych, prawnych i społecznych.

Wnioski:

1. Popularność nowych narkotyków jest wciąż aktualnym problemem z zakresu zdrowia publicznego.
2. Działania edukacyjne i profilaktyczne przyczyniają się do zwiększenia świadomości zagrożeń, jakie niesie za sobą zażywanie nowych narkotyków.

Wnioski:

1. Do grupy czynników szkodliwych, na które narażona jest największa liczba pracowników zatrudnionych w przekroczonych najwyższych dopuszczalnych stężeniach i natężeń czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, już od wielu lat należą czynniki fizyczne, w tym głównie hałas.
2. Wyniki kontroli wskazują, że działania podejmowane przez pracodawców przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników pracujących w narażeniu na działanie czynników szkodliwych.

V. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Realizacja zadań ustawowych w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpływa na zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w planowaniu przestrzennym, projektowaniu obiektów budowlanych oraz w obiektach dopuszczanych do użytkowania. Ponadto w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, działanie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przyczynia się do podejmowania działań redukujących niekorzystny wpływ tych przedsięwzięć na zdrowie i warunki życia ludzi.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji projektowych nowych i modernizowanych obiektów oraz na etapie dopuszczenia tych obiektów do użytkowania. Zadania te, zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i są realizowane również w oparciu o szereg innych ustaw i rozporządzeń.

1. Liczba wydanych opinii sanitarnych, decyzji dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego oraz sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania obiektu.

W roku 2019 r. wydano 36 opinii sanitarnych dotyczących końcowych inwestycji w związku z realizacją budowy, rozbudowy, przebudowy, nadbudowy budynków. Nie wnoszono sprzeciwów do użytkowania ww. obiektów. W ramach uczestnictwa w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych dokonywano sprawdzenia zgodności realizacji obiektów z dokumentacją projektową w zakresie spełnienia wymagań sanitarnohigienicznych. Nie stwierdzono uchybień w ocenianym zakresie.

2. Liczba uzgodnionych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych.

Nie uzgadniano w roku 2019 pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów budowlanych.

3. Liczba przeprowadzonych kontroli, wizji lokalnych (w tym obiektów w trakcie budowy).

W roku 2019 przeprowadzono 36 kontroli obiektów budowlanych, w tym:

- oględziny wynikające z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1186 z późn. zm.), dla których nałożony został obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania - 36,
- wizja lokalna - 0.

Do najczęściej odbieranych obiektów należą: lokale usługowo-handlowe, zakłady gastronomiczne oraz hale magazynowe i produkcyjne.

4. Liczba wydanych opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W roku 2019 nie wydano uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dla 2 projektów dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Dla 4 projektów dokumentów wydano opinie sanitarne dotyczące oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

5. Liczba wydanych opinii w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Wydano 30 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Opinie dotyczyły m.in. następujących przedsięwzięć:

- rozbudowa kompleks zabudowy turystycznej na wyspie Sołtysiej, gm. Złocieniec;
- budowie elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Czarne Małe, gmina Czaplinek;
- punktu skupu złomu i metali kolorowych w Czaplinku;
- przebudowa drogi powiatowej nr 1987Z na odcinku 0+560 – 4+770 wraz z ścieżką rowerową;
- budowie elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Garbowo, gmina Wierzchowo;
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 173, polegająca na budowie drogi rowerowej na odcinku Drawsko Pomorskie – Zdrańsko;
- III-etapowa budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej z rur Ø200 mm PVC w ulicach Koszalińskiej/Drawskiej w Kaliszu Pomorskim;
- przebudowa drogi gminnej Peplówek – Peplówek Kolonia zlokalizowanej na dz. nr 57/2 i 28/4, obręb Peplówek, gmina Kalisz Pomorski;
- budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 8/2 obręb Pławno, gmina Czaplinek.

Przed wydaniem opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko analizowano przedstawione w karcie informacyjnej przedsięwzięcia informacje na temat planowanej inwestycji. W szczególności analizowano charakter planowanego zamierzenia inwestycyjnego, jego wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, rodzaj technologii, wielkość produkcji, usytuowanie względem terenów chronionych, istniejący i planowany charakter zagospodarowania, przeznaczenie terenu w miejscowym planie

zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, oraz przewidywaną wielkość emisji zanieczyszczeń do środowiska.

W 2019 r. nie wydawano opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko. Nie wydawano również opinii w ramach przeprowadzanych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Wydano natomiast 3 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach opiniujące realizację przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko. Opinie dotyczyły realizacji następujących przedsięwzięć:

- zabudowa mieszkalno-agroturystycznej „EKO-WIOSKA SIKORY” Sikory gm. Czaplinek,
- „Osiedle Ogród Pałacowy” w Złocieńcu przy ul. Ogród Pałacowy,
- „Osiedle przy Łowieckiej” w Złocieńcu przy ul. Łowieckiej.

6. Ważniejsze realizacje – inwestycje o charakterze szczególnym.

Do ważniejszych realizacji w 2019 roku należy zaliczyć:

- wytwórnię kwasu humusowego oraz ziemi urodzajnej dla ogrodnictwa zlokalizowaną przy ul. Przemysłowej w Kaliszu Pomorskim;
- przebudowę pomieszczeń I piętra (część skrzydła „A” budynku) Drawskiego Centrum Specjalistycznego na potrzeby Oddziału Chirurgii w budynku Szpitala w Drawsku Pom.;
- budynek handlowo-usługowy zlokalizowany przy ul. Złocienieckiej 1 w Drawsko Pom.;
- budynek centrum fitness wraz z siłownią zlokalizowany przy ul. Włókienniczej 12, Złocieniec;
- halę magazynową wraz z infrastrukturą i utwardzeniem terenu przy ul. Piaskowej 7 w Złocieńcu;
- rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków w Drawsku Pomorskim znajdującej się przy ul. Podmiejskiej 3;
- warsztat rzemieślniczy w zakresie usług stolarstwa artystycznego w Siemczynie, gm. Czaplinek;
- budynek przedszkola i żłobka z instalacjami zewnętrznymi przy ul. Akacyjowej 6 w Czaplinku;
- budynek handlowo-usługowy przy ul. Wyzwolenia/Zdobywców Wału Pomorskiego w Złocieńcu;
- przebudowa oraz rozbudowa ujęcia oraz stacji uzdatniania wody w Czarnym Małym, gm. Czaplinek;
- budynek usługowy – kompleks siłowni i fitness z pomieszczeniami towarzyszącymi, kawiarnią, mieszkaniem dla właściciela, pokojami do wynajęcia i 15 miejscami postojowymi w Złocieńcu przy ul. Włókienniczej.

7. Inne sprawy w drodze: decyzji - sprawy załatwiane w ramach zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wydano:

- decyzje finansowe – 37 (jedna decyzja wynikająca z postępowania prowadzonego w 2018 r.),
- wszczęcia postępowania – 36,
- pisma ogólne typu o uzupełnieniu karty informacyjnej przedsięwzięcia, przesłanie wniosków zgodnie z kompetencją, podtrzymanie stanowiska itp. – 26,
- zaświadczenie w zakresie obrotu bronią i amunicją oraz wyrobami wojskowymi i technologią o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym – 1,
- odstępstwa od przepisów prawa m. in. w zakresie warunków technicznych – 0.

8. Współpraca z innymi obszarami PSSE.

Współpraca z poszczególnymi obszarami Stacji tj. higiena komunalna, higiena pracy, higiena dzieci i młodzieży, higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku, epidemiologia prowadzona jest na bieżąco na etapie wydania opinii i przekazywania do bieżącego nadzoru.

9. Współpraca z innymi organami.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny współpracuje z Urzędami Miast i Gmin oraz Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego. W związku z zamierzeniami inwestycyjnymi związanymi z wydawaniem opinii przed wydaniem decyzji środowiskowych uwarunkowań Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny współpracuje z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie.

10. Wnioski.

Porównanie ilości prowadzonych spraw w roku 2018 i 2019

Rodzaj zajmowanych stanowisk	2018 r.	2019 r.
Ilość wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego	29	36
Ilość wydanych sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	0	0
Ilość uzgodnionych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych	1	0
Ilość przeprowadzonych kontroli, wizji lokalnych obiektów budowlanych	30	36
Ilość przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych w trakcie budowy	0	0
Ilość wydanych opinii dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	0
Ilość wydanych opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych	7	2
Ilość wydanych opinii dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko	6	4
Ilość wydanych opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	21	30

Ilość wydanych opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	0	0
Ilość wydanych opinii uzgadniających realizację przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	2	3
Ilość opinii wydawanych w ramach przeprowadzonych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko	0	0
Inne sprawy: - ilość wydanych decyzji finansowych; - ilość wszczęć postępowań; - ilość wydanych pism typu o uzupełnieniu karty informacyjnej przedsięwzięcia, przesłanie wniosków zgodnie z kompetencją itp.; - ilość wydanych zaświadczeń o spełnieniu wymagań sanitarnych w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.	33 30 12 1	37 36 26 1

Ilość spraw rozpatrzonych przez obszar Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wynika z ilości realizowanych inwestycji na terenie powiatu drawskiego oraz wniosków zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Sprawy prowadzone w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego są o podobnej charakterystyce tematycznej w porównaniu do lat ubiegłych.

Ilość wydanych opinii w sprawie odbiorów obiektów w zakresie ich dopuszczenia do użytkowania (Prawo budowlane art. 56) w 2019 r. względem 2018 r. wzrosła o 24%, co jest spowodowane większą ilością złożonych wniosków przez Inwestorów – osób fizycznych i urzędów. Wzrosła również w 2019 r. o 20% ilość przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych.

W 2019 r. wydano o 71% mniej opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych. Ilość wydanych opinii dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko uległa zmniejszeniu o 33%. Zarówno w 2018 r., jak i w 2019 r. obserwuje się brak postępowań w zakresie dotyczącym odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, postępowań w ramach przeprowadzonych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko oraz postępowań w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko. W 2019 r. inwestorzy nie wnosili wniosków o uzgodnienie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych. Ilość wydanych opinii co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w 2019 r. wzrosła o 43%.

Ilość wydanych decyzji finansowych wzrosła o 12%. Ilość wydanych wszczęć postępowań administracyjnych wzrosła o 20%. Wydano również więcej o 116% pism typu ogólnego o uzupełnienie karty informacyjnej przedsięwzięcia, przesłanie wniosków zgodnie z kompetencją itp. W 2018 r. i 2019 r. wydano po jednym zaświadczeniu o spełnieniu wymagań sanitarnych w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

VI. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Informacje wstępne

W 2019 r. Państwowa Inspekcja Sanitarna obejmowała nadzorem **117 szkół, placówek oświatowo – wychowawczych oraz wypoczynku, w tym:**

- **58** placówek stałych,
- **4** turnusów wypoczynku zimowego
- **55** turnusów wypoczynku letniego.

W **58** skontrolowanych placówkach stałych uczyło się lub przebywało – **6456** dzieci i młodzieży.

W okresie ferii zimowych w **4** skontrolowanych placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu drawskiego wypoczywało łącznie **148** uczestników, natomiast w okresie letnim w **54** skontrolowanych placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu drawskiego wypoczywało łącznie **2414** uczestników.

1.1 Funkcjonalność budynków

Wszystkie skontrolowane szkoły i placówki oświatowe zlokalizowane są w budynkach spełniających wymagania w zakresie funkcjonalności określone dla obiektów użyteczności publicznej przeznaczonych na stały lub czasowy pobyt ludzi.

1.2 Stan techniczny oraz sanitarny budynków

W ramach prowadzonego nadzoru nad szkołami, placówkami oświatowymi oraz wypoczynku zostały przeprowadzone **154** kontrole, w trakcie których ocenie poddano **71,6%** placówek stałych oraz **39,7%** sezonowych. Spośród skontrolowanych szkół i placówek wszystkie oceniono jako funkcjonujące w dobrym stanie technicznym.

Wyniki kontroli wykazują tendencję systematycznej poprawy zarówno infrastruktury jak i stanu sanitarno - technicznego szkół i placówek, pomimo niezapewnienia przez organy prowadzące środków finansowych na pełną realizację potrzeb remontowych.

W 2019 r. nie przeprowadzono rozbudów szkół ani nie nastąpiły zmiany organizacyjne w żadnej skontrolowanej placówce.

W roku 2019 r. utworzono 2 przedszkola niepubliczne oraz 1 klub malucha.

W związku ze stwierdzonymi podczas prowadzonych kontroli sanitarnych naruszeniami przepisów bezpieczeństwa sanitarnego i higieny w zakresie higieny dzieci i młodzieży wydano **34** decyzji administracyjnych oraz **23** decyzji płatniczych. Podstawą wydania decyzji administracyjnych najczęściej były nieprawidłowości polegające na niespełnieniu wymagań technicznych i sanitarnych określonych w obowiązujących przepisach w obiektach oraz pomieszczeniach w których odbywa się nauka lub pobytu dzieci i młodzieży jak również na terenach należących do placówek.

W szczególności dotyczyło to:

- sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży tj. ścian i sufitów oraz powierzchni podłogowych – **5**,

- ciągów komunikacyjnych w budynkach oświatowych tj. nawierzchni schodów,
- zabezpieczeń kaloryferów, ścian i sufitów – **1**,
- warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego – **1**,
- stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w pokojach mieszkalnych – **1**,
- innych – **10** dot.:
- braku osłon na grzejnikach,
- stolarki okiennej,
- zapewnienia dostępu do ciepłej wody,
- wydanie opinii w formie decyzji o spełnieniu wymagań dla żłobka,
- wydanie decyzji o spełnieniu wymagań dla przedszkoli.

Ponadto, w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz higieny komunalnej w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości zostało wydanych **7** decyzji administracyjnych dotyczących:

- złego stanu sanitarno – technicznego bloku żywieniowego,
- braku wentylacji.

W **2019r.** zgodnie z uzasadnionymi i udokumentowanymi wnioskami stron (dyrektorów szkół i placówek/organów prowadzących placówki) zmieniono terminy wykonania nałożonych obowiązków w **13** decyzjach administracyjnych. Jako główne przyczyny podawano:

- uzgodnione z organami prowadzącymi szkoły i placówki terminy realizacji obowiązków
- decyzji administracyjnych zgodne z ich możliwościami finansowymi,
- ustalone przez organy samorządowe harmonogramy prac remontowych na dany rok,
- szeroki zakres prowadzonych robót, itp.,
- nieprzewidziane sytuacje, które wymagają podjęcia priorytetowych działań niezgodnych
- z ustalonymi wcześniej harmonogramami.

Do końca roku **2019r.** zostały wyegzekwowane obowiązki nałożone w **16** decyzjach administracyjnych, w tym **8** z lat ubiegłych. Wyniki kontroli wykazują tendencję do stałej i systematycznej poprawy w zakresie:

- stanu sanitarnego – higienicznego sal lekcyjnych, zajęć, ciągów komunikacyjnych (ścian i sufitów, stolarki okiennej, powierzchni podłogowych, zabezpieczenia kaloryferów w osłony),
- stanu sanitarno – higienicznego toalet (w tym sprawności technicznej, zapewnienia właściwej wentylacji, armatury, w tym zwiększenie dostępność do pomieszczeń sanitarno-higienicznych);
- stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń w ośrodkach wychowawczych tj. OHP oraz MOW (sufitów, powierzchni podłogowych zarówno w pokojach jak również pomieszczeniach sanitarno-higienicznych),
- poprawy szlaków komunikacyjnych wokół budynków (nawierzchni),
- infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego (ścian i sufitów).

1.3 Warunki do utrzymania higieny w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych

W liczbie **58** skontrolowanych szkół i placówek:

- 55 podłączonych jest do wodociągu miejskiego/gminnego,
- 2 posiadają własne ujęcie wody,
- 1 nie posiada podłączenia do wodociągu.
- 49 podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej centralnej miejskiej/gminnej,
- 9 nie posiada podłączenia do sieci kanalizacyjnej w tym: 6 szkoły i placówki oświatowe
- nieczystości ciekłe z instalacji sanitarnej odprowadzają do bezodpływowych zbiorników w ziemi czyli tzw. „szamb” natomiast 2 do własnych oczyszczalni ścieków.

We wszystkich skontrolowanych szkołach i placówkach ocenie poddano warunki do utrzymania higieny osobistej dla uczniów, 53 zapewniło prawidłowe tj. takie w których dzieci i młodzież mają dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych, papieru toaletowego w kabinach WC.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej stwierdzono w roku sprawozdawczym w 3 szkołach i dotyczyły głównie:

- niewłaściwego stanu technicznego w pomieszczeniach sanitarnych – 3.

Tab.1 Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach.

w ewidencji	LICZBA PLACÓWEK										
	Skontrolowanych	skontrolowanych, w których stwierdzono					w których w wyniku kontroli,			nałożono mandaty karnie	
		właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej	niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej				w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej			liczba	kwota
		brak bieżącej ciepłej wody	brak wyposażenia w środki higieny osobistej	zaniedbania czystości i porządku	niewłaściwy stan techniczny	wydano decyzje administracyjne	wydano zalecenia pokontrolne				
81	58	53*	0	0	0	3	3	0	0	0	

*w 2 przypadkach prowadzone jest postępowanie administracyjne z lat ubiegłych (dot. świetlic wiejskich w których brak jest pomieszczeń sanitarno-higienicznych).

1.4 Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Stan infrastruktury do realizacji zajęć z wychowania fizycznego w 15 skontrolowanych szkołach na terenie woj. zachodniopomorskiego jest bardzo zróżnicowany:

- szkolny zespół sportowy z boiskiem posiada 9 szkół,
- szkolny zespół sportowy bez boiska posiada 1 szkoła,
- salę gimnastyczną z boiskiem posiadają 2 szkoły,
- salę rekreacyjno-zastępczą z boiskiem posiadają 2 szkoły,
- salę rekreacyjno-zastępczą posiada 1 szkoła.

Liczba placówek korzystających z infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką (6):

- hali sportowej – 1;
- boiska/stadionu sportowego – 5.

Również stan sanitarno – techniczny posiadanej przez szkoły bazy sportowej jest zróżnicowany.

Rezultatem prowadzonej działalności kontrolno - nadzorowej było wydanie nakazów w 1 decyzji administracyjnej dot. zapewnienia prawidłowych warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Pomimo stałej poprawy bazy sportowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w szkołach (modernizacje istniejącej infrastruktury oraz oddawanie nowej) nadal warunki do utrzymania higieny po przeprowadzonych zajęciach z wychowania fizycznego oraz sportowych nie są satysfakcjonujące:

- w 4 korzystają sporadycznie uczniowie korzystają z natrysków funkcjonujących przy salach gimnastycznych,
- jedynie w 4 szkołach tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.

Natomiast w 2 obiektach są one nie używane a w jednym nieczynne.

Tab.2 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach.

Liczba placówek		Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć WF													Korzystanie z infrastruktury do WF poza placówką								
w ewidencji	skontrolowanych	liczba placówek posiadających:													Liczba placówek korzystających z:								
		tylko											natryskownie										
		salę(e) gimnastyczną(e)	salę(e) zastępczą(e) / rekreacyjną(e)	boisko (a) sportowe	salę(e) gimnastyczną(e) z boiskiem	salę(e) zastępczą(e) / rekreacyjną(e) * z boiskiem	salę(e) gimnastyczną(e) i salę(e) zastępczą(e) / rekreacyjną(e)*		szkolny zespół sportowy**		czynne, z bieżącą ciepłą wodą		używane		ogółem	sali gimnastycznej	hali sportowej	siłowni/ fitness klubu/ innej sali specjalistycznej	basenu	boiska/stadionu sportowego			
							z boiskiem	bez boiska	z boiskiem	bez boiska	zawsze po zajęciach WF	sporadycznie po zajęciach WF	tylko po dodatkowych zajęciach sportowych	nie używane							nieczynne		
15	15	0	1	0	1	2	1	0	9	1	0	4	4	2	0	1	0	7	0	1	0	0	6

1.5. Ergonomia w placówkach nauczania i wychowania

W 2019 r. w ramach podejmowanych działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego dzieciom i młodzieży w szkołach i placówkach skontrolowano na zgodność z wymaganiami ergonomii dostosowanie mebli do wzrostu uczniów (Tab. 3).

Tab. 3 Dostosowanie mebli do wzrostu uczniów.

Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych					
oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków			nieprawidłowe stwierdzono		
w ilu placówkach	w ilu oddziałach	ile stanowisk	w ilu placówkach	w ilu oddziałach	ile stanowisk
27	75	1302	0	0	0

W 27 placówkach, w tym: 11 przedszkolach, 14 szkołach podstawowych, 1 zespole szkół (w tym 1 przedszkolu oraz 1 szkole podstawowej) oceniono 1302 stanowisk pracy dzieci i młodzieży.

Wszystkie placówki zapewniły uczniom meble dostosowane do ergonomii.

W celu zapobiegania dysfunkcjom układu ruchu między innymi z powodu noszenia zbyt ciężkich tornistrów/plecaków szkoły mają obowiązek zapewnić uczniom miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. W tym zakresie wszystkie skontrolowane szkoły warunek ten spełniły, zgodnie z rozporządzeniem MEN.

1.5 Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W 2019 r. Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła również nadzór nad higieną procesów nauczania. Dokonano analiz tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych pod kątem ich równomierności w 15 szkołach - 118 oddziałach.

Wyniki analiz przedstawiono poniżej.

Tab.4 Wyniki przeprowadzonych analiz tygodniowych rozkładów lekcyjnych.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych			
ocenie poddano rozkład zajęć szkolnych		nieprawidłowe stwierdzono	
w ilu szkołach	w ilu oddziałach	w ilu szkołach	w ilu oddziałach
15	118	0	0

W części szkół w przypadku nierównomierności Dyrektorzy szkół jako przyczynę występowania takiego zjawiska przy opracowaniu tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych podawali:

- zbyt dużą liczbę oddziałów w stosunku do zbyt małej
- liczby sal dydaktycznych w placówce i konieczność dostosowania do posiadanych
- warunków lokalowych,
- obowiązującą podstawę programową, obowiązkowe zajęcia pozalekcyjne,
- konieczność pracy w grupach językowych, informatycznych i w zajęciach z wychowania fizycznego,
- konieczność dowozu dzieci do szkół liniami PKS,
- konieczność zatrudniania nauczycieli dochodzących lub dojeżdżających (nauczyciele pracują w 2 lub więcej szkołach),

1.6. Ocena warunków sanitarno-higienicznych w żłobkach i klubach malucha.

Tab. 5 Ocena warunków sanitarno-higienicznych w żłobkach i klubach malucha.

Lp.	Rodzaj informacji		ogółem	w tym:			Uwagi
				żłobki		kluby dziecięce na podstawie ustawy*	
				funkcjonujące przed wejściem w życie ustawy*	które rozpoczęły działalność po wejściu w życie ustawy*		
1	Liczba placówek, znajdujących się pod bieżącym nadzorem PIS		5	0	2	3	0
2	Dane za rok sprawozdawczy	Liczba wniosków o wydanie opinii ¹	1	0	1	0	0
3		Liczba placówek, które otrzymały pozytywną opinię PIS ²	1	0	1	0	0
4		Liczba placówek, które otrzymały negatywną opinię PIS ^{3,4}	0	0	0	0	0
5		Liczba placówek, w których postępowanie o wydanie opinii PIS jest w toku	0	0	0	0	0
6		Liczba placówek, które były objęte nadzorem, ale zawiesiły lub zakończyły działalność ⁵	0	0	0	0	0
7a		Dane od momentu wejścia w życie ustawy*	Liczba placówek, znajdujących się pod bieżącym nadzorem PIS	posiadające pozytywną opinię sanitarną	2	0	2
7b	posiadające negatywną opinię sanitarną ³			0	0	0	0
7c	nie posiadające opinii sanitarnej ⁶			0	0	0	0
7d	wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych w samorządzie terytorialnym			5	0	2	3

W 2019 r. pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowały się **2** żłobki i **3** kluby malucha, które rozpoczęły działalność po wejściu w życie ustawy o „Opiece nad dziećmi do lat 3”. Tym samym żłobki posiadają pozytywną opinię PPIS, a kluby dziecięce posiadają opinie z urzędów gmin- co jest zgodne z zapisami w/w ustawy.

1.7. Ocena warunków sanitarno –higienicznych dla dzieci 5 i 6-letnich w tzw. oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych.

Tab.6 Ocena warunków sanitarno –higienicznych dla dzieci 5 i 6-letnich w tzw. oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych.

Liczba placówek		Funkcjonujące samodzielnie		Funkcjonujące w zespołach szkół / placówek		Razem
		Przedszkola	Szkoły podstawowe	Przedszkola	Szkoły podstawowe	
		1	2	4	5	
w ewidencji	1	14	14	1	0	29
skontrolowanych	2	14	14	1	0	29
w których nie funkcjonują oddziały „zerowe” ¹	3	5	8	0	0	13
w tym	które przygotowują się do utworzenia oddziału „zerowego”	4	0	0	0	0
	w których brak odpowiedniej infrastruktury do	5	0	8	0	0

	utworzenia oddziałów „zerowych”						
	w których funkcjonują oddziały „zerowe”	6	9	6	1	0	16
W tym, w których stwierdzono w tym	właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddział „zerowy” ²	7	9	6	1	0	16
	brak odpowiedniej infrastruktury do funkcjonowania oddziałów „zerowych”	8	0	0	0	0	0
	zbyt małą powierzchnię sal (min 2,5m ² na dziecko)	9	0	0	0	0	0
	brak w salach wydzielonej części rekreacyjnej	10	0	0	0	0	0
	meble niedostosowane do wysokości dzieci	11	0	0	0	0	0
	sprzęt i meble nie posiadające certyfikatów	12	0	0	0	0	0
	pomieszczenia sanitarne nie dostosowane do wysokości dzieci	13	0	0	0	0	0
	brak ciepłej wody	14	0	0	0	0	0
	brak możliwości dożywiania dzieci podczas pobytu w szkole	15	0	0	0	0	0
	brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów ³	16	0	0	0	0	0
brak wydzielonego placu rekreacyjnego dla młodszych dzieci	17	0	0	0	0	0	
	Liczba dzieci w oddziałach „zerowych”	18	429	205	6	0	640

W 2019 r. pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się **16** placówek z oddziałami zerowymi zlokalizowanymi w przedszkolach oraz szkołach podstawowych, w których przebywało **640** dzieci, w tym **9** funkcjonowało w przedszkolach, natomiast **6** w szkołach podstawowych oraz **1** w zespole szkół.

1.8. Ocena warunków higieniczno – sanitarnych zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2019 r. w powiecie drawskim w ramach ferii zimowych zorganizowano **5** form wypoczynku dla dzieci i młodzieży (baza MEN), w tym:

- **3** odbyło się w obiektach całorocznych świadczących usługi hotelarskie,
- **1** w obiektach sezonowych,
- **1** w miejscu zamieszkania.

Łącznie wypoczywało w nich **231** dzieci i młodzieży, natomiast w skontrolowanych placówkach z wypoczynku skorzystało **148** uczestników.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem zimowym skontrolowano **4** organizatorów.

Przeprowadzono w nich **4** kontrole sanitarne.

W okresie ferii zimowych do Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie zgłoszono interwencji. Zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego wypoczywającym dzieciom i młodzieży realizowano we współpracy ze wszystkimi odpowiedzialnymi za to zadanie służbami, inspekcjami, instytucjami i jednostkami administracyjnymi.

Dodatkowo w okresie ferii zimowych w ramach wspólnych działań pracowników inspekcji sanitarnej oraz pozostałych służb przeprowadzono 8 wspólnych kontroli w zakresie HDiM, HK, HŻŻiPU w trakcie których odbyło się spotkania profilaktyczne z pracownikiem OZiPZ

Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Drawsku Pom., przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji oraz przedstawicielem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej;

- wystosowano 5 pism do jednostek samorządowych celem pozyskania informacji o podległych placówkach, organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży w trakcie ferii 2019 na terenie powiatu drawskiego;
- przeprowadzono wspólnie z pracownikiem OZiPZ spotkanie z przedstawicielami jednostek samorządowych, przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz Dyrektorami placówek (m.in. ośrodka kultury, szkoły podstawowej) w zakresie wspólnego współdziałania podczas ferii zimowych w 2019 r.

Wszystkie skontrolowane placówki zapewniły prawidłowe warunki sanitarne uczestnikom wypoczynku.

W 2019 r. w powiecie drawskim w ramach wakacji zorganizowano **141** form wypoczynku dla dzieci i młodzieży (baza MEN), w tym:

- **120** odbyło się w obiektach całorocznych świadczących usługi hotelarskie,
- **10** w obiektach sezonowych,
- **10** w miejscu zamieszkania,
- **1** obóz pod namiotami.

Łącznie wypoczywało w nich **7217** dzieci i młodzieży, natomiast w skontrolowanych placówkach z wypoczynku skorzystało **2414** uczestników.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem zimowym skontrolowano **54** organizatorów. Przeprowadzono w nich **55** kontroli sanitarnych.

W trakcie sezonu letniego odnotowano 1 wypoczynek nie zgłoszony w bazie MEN, związany był on z pismem interwencyjnym, w którym to rodzic zgłosił zastrzeżenia związane z warunkami sanitarno-higienicznymi podczas wypoczynku w agroturystyce, której organizator nie zgłosił wypoczynku do bazy MEN. Podjęto działania z zakresu Higieny Komunalnej oraz Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku z których sporządzono osobną dokumentację kontrolną. W wynikach kontroli stwierdzono liczne braki formalne oraz prawne, jednak w zakresie braku zachowania należytej czystości, braku warunków do utrzymania higieny nieprawidłowości nie stwierdzono. Higiena Komunalna wszczęła postępowanie dotyczące braku zapewnienia właściwej wentylacji w pom. sanitarno-higienicznych natomiast Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku prowadzi postępowanie związane z wnioskiem o ukaranie z powodu prowadzenia działalności bez wpisu do ewidencji placówek objętych nadzorem przez PPIS – postępowania w toku. Potwierdzono niezarejestrowanie wypoczynku w bazie MEN. Wypoczynek ze względu na liczne naruszenia związane z zakresem braku ochrony przeciwpożarowej został zamknięty przez jednostkę PSP w Drawsku Pom.

W okresie wakacji letnich:

- przeprowadzono 2 wspólne kontrole z obszarem Higieny Komunalnej (1 turnus w obiekcie hotelowym, 1 turnus w miejscu zamieszkania).

- W przypadku kilku kontroli w tym samym czasie, w którym byli kontrowani organizatorzy, zostały przeprowadzone kontrole obiektów, w których wypoczywali uczestnicy kolonii i obozów przez obszary HK oraz HŻŻiPU, z których została sporządzona osobna dokumentacja.

W toku prowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia stanu sanitarno-porządkowego z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży w 1 skontrolowanym turnusie, w którym stwierdzono bieżące naruszenie stanu sanitarno-porządkowego tj.: (zabrudzenia opraw świetlnych, silikonu w kabinach prysznicowych, braku należytej czystości tj, zabrudzenia misek ustępowych, pajęczyny przy suficie oraz kurz w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym).

Kierownik wypoczynku został ukarany mandatem w wysokości 100 zł.

W trakcie kontroli personel sprzątający podjął działania mające na celu usunięcie stwierdzonych uchybień w zakresie stanu sanitarno-porządkowego.

W toku czynności kontrolnych w tym samym turnusie wypoczynku stwierdzono także uchybienia techniczne tj.:

- ubytki włączeniu wykładziny PCV ubytki;
- zniszczone meble tj. brak listw przy stolikach, zniszczone fotele, kanapa;
- ślad zawilgocenia w przedsionku, pokoju, aneksie kuchennym;
- uszkodzenie systemu odprowadzenia wody.

W tym zakresie zostało sporządzone przez właściciela obiektu oświadczenie deklarujące termin w którym zostaną usunięte stwierdzone uchybienia- w dniu 23.08.2019 r. została przeprowadzona kontrola sprawdzająca w wyniku której stwierdzono usunięcie wszystkich w. uchybień.

2 WNIOSKI

Dane uzyskane w wyniku prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzoru nad szkołami, placówkami oświatowymi oraz wypoczynku wskazują, że zarówno dyrektorzy placówek, organy prowadzące jak i organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, odpowiedzialni za stan infrastruktury oświatowej i wypoczynkowej starają się zapewnić dzieciom i młodzieży oraz uczestnikom wypoczynku, bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne na terenie placówek. Wyniki kontroli wykazują tendencję systematycznej poprawy zarówno infrastruktury jak i stanu sanitarno - technicznego szkół i placówek, pomimo nie zapewnienia przez organy prowadzące środków finansowych na pełną realizację potrzeb remontowych.

1. Poprawa przestrzegania przepisów sanitarnych w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania, opieki oraz wypoczynku jest wynikiem skutecznego współdziałania PIS:

- z dyrektorami szkół i placówek oświatowych oraz organami prowadzącymi,
- na poziomie administracji samorządowej gmin ze strażą pożarną, policją oraz innymi jednostkami pozarządowymi, które zapewniają bezpieczeństwo oraz prawidłową organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży,

a także w skutek:

- prowadzonych działań informacyjnych, szkoleniowych oraz prewencyjnych,
- wnikliwego analizowania i priorytetowego rozpatrywania wszystkich zgłaszanych do Państwowej Inspekcji Sanitarnej interwencji.

2. Systematyczna poprawa widoczna jest w zakresie:

- infrastruktury szkół i placówek oświatowych (tj. remontów lub modernizacji już istniejących, budynków oświatowych),
- stanu sanitarno – technicznego obiektów oświatowych w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej.

3. Nadal jednak funkcjonują szkoły i placówki, które wymagają poprawy m.in. w zakresie:

- warunków do utrzymania higieny osobistej,
- stanu technicznego i sanitarnego pomieszczeń sanitarnych,
- zapewnienia standardów dostępności do urządzeń sanitarnych,
- zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno – technicznego nawierzchni sal gimnastycznych oraz właściwego oświetlenia w tych pomieszczeniach,
- zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów, stolarki okiennej w salach dydaktycznych,
- zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno – technicznego dojścia do budynku szkoły.

Stopniowej poprawie ulega stan sanitarno-higieniczny i techniczny w świetlicach wiejskich.

Z 44 świetlic wiejskich będących w ewidencji PPIS w Drawsku Pom. w roku sprawozdawczym kontroli poddano 22 obiekty z czego w 2 obiektach wszczęto postępowanie administracyjne dotyczące poprawy warunków sanitarno-higienicznych i technicznych.

W roku 2019 r. wyegzekwowano 3 decyzje administracyjne z lat ubiegłych natomiast nadal prowadzone jest postępowanie administracyjne w 6 obiektach.

4. Wobec istniejących i narastających zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest ciągle rozwijanie współpracy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego w szkołach i placówkach z organami prowadzącymi, organizatorami wypoczynku oraz wszystkimi służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Stan sanitarno-higieniczny w placówkach oświatowo-wychowawczych w powiecie drawskim należy ocenić jako dobry.

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W roku 2019. pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu drawskiego realizował zadania ukierunkowane na profilaktykę stosowania używek, tj. substancji psychoaktywnych, gł. wyrobów tytoniowych i narkotyków, w tym tzw. nowych narkotyków - „dopalaczy”, ale także zdrowego stylu życia, racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej. Ponadto w związku z notowanym wzrostem zachorowań na odrę w kraju (I półrocze 2019r.) podjęto działania mające na celu edukację mieszkańców powiatu.

I. Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie powiatu:

1. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.

- Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste powietrze wokół nas”.

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy i zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

Zasięgi:

- rok szkolny 2018/2019 :

6 z 9 przedszkoli i 4 OP w 4 szkołach podstawowych - 953 dzieci i 199 rodziców,

- rok szkolny 2019/2020 :

6 z 11 przedszkoli i 5 OP w 5 szkołach podstawowych - 1 384 dzieci

Wybrane działania:

- 2 spotkania - prelekcje w Przedszkolu Publicznym w Wierzchowie (27.02.2019.),

w których uczestniczyło 56 dzieci i 4 nauczycieli;

- dystrybucja materiałów edukacyjnych w w/w placówce nauczania : 61 egzemplarzy;

- organizacja powiatowego konkursu plastycznego dla przedszkolaków pn. „Życie bez papierosa”,

w którym udział wzięło 10 dzieci i 10 rodziców;

- wizytacja (19.02.2019.) w placówce przedszkolnej opisująca stopień realizacji programu;

- szkolenie dla Przedszkolnych Koordynatorów programu w dniu 07.10.2019. - 4 osoby z 3 przed-

szkoli i 1 żłobka.

- Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów pt. „**Bieg po zdrowie**” (III edycja).

Celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w kontekście szkodliwości palenia tytoniu oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw przyczyniających się do podejmowania odpowiednich decyzji na rzecz zdrowego stylu życia.

Zasięgi:

- rok szkolny 2018/2019 :

10 z 16 szkół podstawowych, 24 z 29 klas IV – 162 uczniów i 120 opiekunów (rodziców),

- rok szkolny 2019/2020 :

9 z 16 szkół podstawowych, 24 z 29 klas IV – 176 uczniów.

Wybrane działania:

- 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych – pakiety do placówek realizujących program (154 egzemplarze);

- 2 wizytacje w placówkach szkolnych (25.03.2019. SP w Kaliszu Pomorskim, 20.05.2019.

SP nr 2 w Drawsku Pomorskim) opisujące stopień realizacji programu;

- szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w dniu 07.10.2019. – 4 szkolnych koordynatorów z 4 SP.

2. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”.

Program „Trzymaj Formę!” skierowany jest do młodzieży klas gimnazjalnych i starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosi się do promocji racjonalnego żywienia, stosowania zasad zbilansowanej diety i aktywności fizycznej.

Zasięgi:

- rok szkolny 2018/2019 :

10 z 16 szkół podstawowych - 2 091 uczniów i 443 rodziców.

- rok szkolny 2019/2020 :

9 z 16 szkół podstawowych - 1 060 uczniów.

Wybrane działania:

- finał powiatowy krajowego konkursu dla uczniów realizujących program TF! - Szkoły Podstawowej nr 2 w Drawsku Pomorskim (5 odbiorców);
- 7 dystrybucji materiałów edukacyjnych - 1 034 egzemplarzy;
- 2 wizytacje w placówkach szkolnych (06.03.2019. - SP w Ostrowicach, 15.05.2019. - SP w Wierzchowie) opisujące stopień realizacji programu;
- 9 listów intencyjnych do Placówek Edukacyjnych w powiecie drawskim realizujących program TF! (137 odbiorców);
- szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w dniu 07.10.2019. - 6 szkolnych koordynatorów z 6 SP.

3. „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”, w tym obchody Światowego Dnia AIDS.

Celem programu jest popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, promocja testowania w kierunku HIV, kształtowanie postaw tolerancji wobec nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS, ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV oraz zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

Zasięgi: 171 osób

Wybrane działania:

- 4 dystrybucje materiałów KC ds. AIDS (placówki edukacyjne i ośrodki wypoczynku młodzieży w ramach akcji BF 2019 i BW 2019, razem 735 szt.);
- 6 listów intencyjnych do Placówek Edukacyjnych w powiecie drawskim i innych podmiotów (35 odbiorców);
- organizacja Konferencji Powiatowej w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS 1 Grudnia, w dniu 28.11.2019. w ZSP w Czaplunku (50 odbiorców);

- udział w pracach dwóch Komisji Konkursowych międzyszkolnych turniejów wiedzy o HIV i

AIDS (SP Czaplinek i CZOK -03.12.2019. oraz SP Mielenko Drawskie 04.12.2019.) 86 uczestników – odbiorców kampanii „#mamczasrozmawiac” .

4. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i

innych środków psychoaktywnych” w ramach Projektu KIK 68

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Program ARS skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, kampanie społecznej w ramach projektu KIK 68 – do osób dorosłych w lokalnej społeczności.

Działania kampanijne:

Zasięgi: 483 osoby

Wybrane działania:

- 14 warsztatów edukacyjnych do kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, z użyciem alko - i narkogogli, aparatu Smokerlyzer - z uczniami szkół ponadpodstawowych

i uczestnikami turnusów zorganizowanego wypoczynku zimowego i letniego (akcje BF 2019

i BW 2019) - 483 odbiorców;

- 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych do projektu KIK 68 - 321 szt.

Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

Zasięgi:

- rok szkolny 2018/2019 : 153 osoby - 44 uczniów klas I, 38 uczniów klas II, 45 uczniów klas III

i 26 wychowanków MOW w 3 szkołach ponadpodstawowych w powiecie (1 liceum ogólnokształcące, 1 zasadnicza szkoła zawodowa i 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy).

- rok szkolny 2019/2020 : 3 z 4 ZSP (ZSP Drawsko Pomorskie, ZSP Czaplinek i ZSP Złocieniec)

- 426 uczniów

Wybrane działania:

- koordynacja realizacji programu w 1 zespole szkół ponadpodstawowych, 1 MOW w powiecie;

- ankietyzacja uczniów w VI edycji programu w roku szkolnym 2018/2019 (153 osoby);

- 1 list intencyjny - zaproszenie do krajowego konkursu na projekt edukacyjny dla szkół ponadpodstawowych - III edycja (5 placówek edukacyjnych);

- 1 wizytacja w placówce szkolnej (21.05.2019. - ZSP w Złocieńcu) opisująca stopień realizacji Programu (2 odbiorców);
- 2 szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu - 7 osób;
- 2 dystrybucje materiałów edukacyjnych do projektu KIK 68 - 324 szt.

5. Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”

Celem programu jest prowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie higieny i zdrowia jamy ustnej wśród dzieci i ich rodziców, opiekunów i nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Zasięgi:

- rok szkolny 2018/2019 : IV edycja zrealizowana w 8 placówkach wychowania przedszkolnego łącznie 1188 osób - 880 dzieci w 4 przedszkolach i w 4 oddziałach przedszkolnych 4 SP, 38 nauczycieli i 270 rodziców ;
- rok szkolny 2019/2020 : wg deklaracji placówek oświatowych - 1384 dzieci w 6 przedszkolach, 1 klubie malucha, 1 żłobku i w 6 oddziałach przedszkolnych 6 SP .

Wybrane działania:

- 1 szkolenie przedszkolnych koordynatorów programu (4 osoby);
- 7 prelekcji dla dzieci w placówkach przedszkolnych wraz z instruktązem prawidłowej techniki mycia zębów przy użyciu modelu szczęk (160 odbiorców);
- 5 listów (intencyjne i gratulacyjne) do placówek wychowania przedszkolnego (konkursy plastyczne dla przedszkolaków) - 78 odbiorców;
- 1 komisja konkursowa zorganizowanego powiatowego konkursu plastycznego pn. „Zdrowe ząbki - piękny uśmiech” , ocena 37 prac konkursowych z 5 placówek przedszkolnych, finał programu - wręczenie nagród z udziałem Starosty Drawskiego (konkurs) - 22 odbiorców;
- 15 dystrybucji materiałów edukacyjnych GIS i NFZ do programu - 1 023 szt.;
- 2 wizytacje w 2 placówkach wychowania przedszkolnego, oceniające stopień realizacji Programu (28.02.2019. - Przedszkole w Drawsku Pomorskim, 21.03.2019. - Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek w Czaplinku).

6. Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół podstawowych „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”.

Celem programu jest profilaktyka używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem nowych narkotyków, a także kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji odnośnie własnego zdrowia i poczucia odpowiedzialności za dokonywane wybory .

Program adresowany jest do uczniów klas VII szkół podstawowych i wygaszanych klas gimnazjalnych, ich rodziców / opiekunów i nauczycieli.

Zasięgi:

- rok szkolny 2018/2019 : 9 szkół podstawowych z 16 w powiecie drawskim, 328 uczniów z klas VII SP, 206 uczniów z innych klas (gimnazjalne wygaszane), 20 przeszkolonych nauczycieli, 198 rodziców uczestniczących w programie;
- rok szkolny 2019/2020 : wg deklaracji placówek oświatowych 9 szkół podstawowych z 16 w powiecie drawskim, 1121 uczniów z klas VI - VIII szkół podstawowych.

Wybrane działania:

- koordynacja realizacji programu w szkołach biorących udział w programie - 1 szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu (07.10.2019., 9 osób);
- ankietyzacja uczestników III edycji programu w roku szkolnym 2018/2019 (456 osób);
- 2 wizyty w szkołach realizujących program (19.02.2019. - SP nr 1 w Złocieńcu, 21.03.2019.
 - SP w Czaplunku) oceniające stopień wdrożenia programu;
- 7 prelekcji z prezentacją multimedialną dla uczniów klas VI, VII, VIII, III GIM - 268 osób (1 prelekcja 15.03.2019. w SP w Pomierzynie - 13 osób, 2 prelekcje 03.04.2019. w SP w Czaplunku - 102 osoby, 3 prelekcje 08.05.2019. w SP nr 3 w Złocieńcu - 71 osób, 1 prelekcja 12.12.2019. w SP nr 1 w Drawsku Pomorskim - 82 osoby);
- 1 prelekcja z prezentacją dla rodziców uczniów klas VI - VIII SP nr 1 w Drawsku Pomorskim, w dniu 13.02.2019. - 45 osób;
- 1 prelekcja na spotkaniu szkoleniowym dla pedagogów w SP nr 2 w Drawsku Pomorskim, 04.04.2019. - 45 odbiorców;
- 1 warsztaty z wykorzystaniem aparatu Smokerlyzer (12 odbiorców);
- 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych - 57 szt.;
- 3 listy intencyjne do dyrektorów szkół - 67 odbiorców.

Główne akcje realizowane na terenie powiatu:

1. Dopalacze - profilaktyka używania „nowych narkotyków”

Cel i adresaci akcji: prowadzenie profilaktyki stosowania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków, nowych narkotyków, środków zastępczych („dopalaczy”) oraz upowszechnianie wiedzy o substancjach psychoaktywnych wśród mieszkańców powiatu drawskiego.

Zasięgi: 315 osób

Wybrane działania:

- 3 prelekcje z prezentacją (42 osoby) i 2 warsztaty z wykorzystaniem aparatu Smokerlyzer (27 osób):

2 dla uczniów w ZSP w Drawsku Pomorskim - OSiW OHP (27.03.2019. - 27 osób), 1 dla uczennic

- wychowanek MOW w Czaplunku (10.12.2019. - 15 osób);
- 1 prelekcja z prezentacją dla rodziców młodzieży ZSP Drawsko Pomorskie, 22.01.2019. - 49 osób;
- 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych w profilaktyce używania „dopalaczy” (108 szt.);
- 1 konferencja powiatowa PPIS i KPP „Narkotyki i dopalacze zabijają”, m.in. o kampanii MSWiA „Razem bezpieczniej”, 04.06.2019. - 31 osób;
- udział w pracach komisji konkursowej Powiatowego Międzyszkolnego Przeglądu Profilaktycznych Form Artystycznych (14.11.2019. w Drawskim Centrum Kultury) - 58 odbiorców;
- 2 info na BIP - „Konferencja KPP i PPIS w Drawsku Pomorskim”, „Apel PPIS w Drawsku Pomorskim o zagrożeniu zatrucia dopalaczami”;
- 15 listów intencyjnych do instytucji w powiecie (135 odbiorców).

2. Bezpieczne Ferie 2019

Cel i adresaci akcji: zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych we współpracy z partnerami akcji w powiecie, edukacja zdrowotna uczestników ferii.

Zasięgi: 229 adresatów i uczestników akcji Bezpieczne Ferie

Wybrane działania:

- 3 listy intencyjne do JST i instytucji w powiecie – 8 odbiorców;
- 1 info o akcji BF 2019 na BIP PSSE i do prasy lokalnej;
- 1 narada z partnerami akcji (21.01. 2019.) – 9 osób;
- 6 narad z instruktązem dla Organizatorów ferii dla dzieci i młodzieży – 33 osoby;
- 7 prelekcji dla uczestników ferii (177 osób) na temat bezpiecznej zabawy i pobytu na feriach oraz prozdrowotnych zachowań – w pięciu spotkaniach z dziećmi i młodzieżą (w OWK „Pałac Legnica” w Cieszynie Złocienieckim, w Złocienieckim Ośrodku Kultury, Czaplincekim Ośrodku Kultury, Szkole Podstawowej w Pomierzynie oraz w Oratorium Salezjańskiego Ośrodka Wychowania Młodzieży w Czaplunku) uczestniczyli partnerzy akcji , przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji i Państwowej Straży Pożarnej;
- 7 dystrybucji materiałów edukacyjnych (plakaty i ulotki kampanii antynikotynowej i antynarkotykowej - wzory, wydruk własny) – 413 szt.

3. Światowy Dzień Zdrowia 7 kwietnia

Cel akcji: propagowanie i popularyzowanie wiedzy nt. uniwersalnej i powszechnej dostępności do opieki medycznej, w tym do podstawowej opieki lekarskiej dla wszystkich ludzi, walka z wykluczeniem poszczególnych grup społecznych z kręgu usług medycznych.

Adresaci akcji: ogół społeczeństwa, szczególnie osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie świadczeń medycznych.

Zasięgi: 130 osób

Wybrane działania:

- 4 pisma PPIS - listy intencyjne do urzędów, placówek edukacyjnych i ochrony zdrowia, instytucji społecznych i osób publicznych (128 odbiorców);
- 2 info - na stronie internetowej PSSE.

4. Bezpieczne Wakacje 2019

Cel i adresaci akcji: zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich we współpracy z partnerami akcji w powiecie i organizatorami letniego wypoczynku, edukacja zdrowotna uczestników letnich turnusów .

Zasięgi: 1 104 osoby - organizatorzy i uczestnicy wakacji w powiecie drawskim, partnerzy lokalnej koalicji na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego.

Wybrane działania:

- 18 listów intencyjnych do Partnerów akcji, instytucji w powiecie drawskim - 52 odbiorców
(członkowie lokalnej koalicji, kierownicy JST, podmiotów działalności leczniczej i in.);
- 1 narada z Partnerami akcji (15 osób);
- 40 narad z instruktązem - 163 organizatorów, kierowników i opiekunów dzieci na zorganizowanych turnusach letniego wypoczynku;
- 12 prelekcji dla uczestników wakacji na temat bezpiecznej zabawy i pobytu na wakacjach oraz prozdrowotnych zachowań - 473 odbiorców;
- 44 dystrybucje materiałów edukacyjnych (plakaty i ulotki kampanii antynikotynowej i antynarkotykowej, zalecenia GIS, ulotki na akcję BW 2019) - 3 328 szt.;
- 1 event na miejskim kąpielisku w Drawsku Pomorskim (14.06.2019.), prelekcja , warsztaty we współpracy z policją i strażą pożarną - 70 odbiorców;
- 1 info na BIP – wytyczne Wojewody Zachodniopomorskiego na akcję „BW 2019”.

Inne akcje i działania lokalne:

- **Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 31 maja**

Celem Światowego Dnia Bez Tytoniu 31 maja jest przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z palenia wyrobów tytoniowych i narażenia na dym tytoniowy oraz używania e - papierosów.

Zasięgi: 282 osoby

Wybrane działania:

- 6 listów intencyjnych do placówek edukacyjnych, ochrony zdrowia, jednostek samorządu terytorialnego i instytucji w powiecie (122 odbiorców);
- 3 prelekcje z prezentacją multimedialną dla młodzieży klas gimnazjalnych i szkół średnich
(1 w MOW Czaplnek 29.05.2019 r. - 12 odbiorców, 2 w ZSP w Drawsku Pomorskim 30.05.2019 r. - 45 odbiorców);
- 3 warsztaty z wykorzystaniem aparatu Smokerlyzer - 53 odbiorców;
- 1 stoisko informacyjno - edukacyjne w ramach Dnia Otwartego Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim, 23.05.2019. - 50 osób (pracownicy Starostwa, goście odwiedzający Starostwo, młodzież szkolna, przedszkolaki);
- pomiar CO w wydychanym powietrzu (na stoisku edukacyjnym) - 12 osób;
- 5 dystrybucji materiałów edukacyjnych - 488 szt.;
- zamieszczenie na stronie internetowej PSSE informacji o ŚDbT.

- **Akcja: „Profilaktyka nowotworów”**

Cele - zwiększenie świadomości i wiedzy o chorobach nowotworowych, upowszechnienie i zachęcenie do badań profilaktycznych, nagłośnienie akcji badań przesiewowych ZCO w Szczecinie .

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego - w bezpośrednich działaniach 303 osoby, pośrednio - internauci i czytelnicy Powiatowej Gazety Drawskiej.

Wybrane działania:

- 18 dystrybucji materiałów kampanijnych MZ, Centrum Onkologii i PZH w placówkach edukacyjno - wychowawczych, kampania „Jasne jak słońce” (30 szt.) - 18 odbiorców;
- 1 list intencyjny do kierowników Podmiotów Działalności Leczniczej w powiecie na Światowy Dzień Walki z Rakiem - 16 odbiorców;

- 1 info na BIP PSSE i do lokalnej prasy o akcji „Światowy Dzień Rzucania Palenia 21 XI 2019”;
- 3 listy intencyjne do instytucji w powiecie drawskim na ŚDRP - 76 odbiorców;
- 3 prelekcje i 2 pomiary aparatem Smokerlyzer dla młodzieży szkół ponadpodstawowych (tlenek węgla w wydychanym powietrzu palacza) - 85 osób;
- 1 event - przemarsz przedszkolaków ulicami miasta do Starostwa Powiatowego, z banerem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na ŚDRP 21 XI 2019 - 126 osób.

- **Akcja: „Profilaktyka chorób zakaźnych i inne działania”**

Cele - zwiększenie świadomości i wiedzy społeczności lokalnej na temat sezonowych chorób zakaźnych (grypa, odra, ospa), cywilizacyjnych (cukrzyca, wszawica), odzwierzęcych, np. odkleszczowych (borelioza, KZM) i in. zagrożeń, np. roślina barszcz Sosnowskiego oraz promowanie prozdrowotnych postaw, zdrowego stylu życia, korzystania z osiągnięć medycyny (akcje i kampanie prozdrowotne, badania profilaktyczne, szczepienia ochronne, możliwości pomocy medycznej w podmiotach działalności leczniczej i szpitalu powiatowym).

Zasięgi: mieszkańcy powiatu drawskiego - w bezpośrednich działaniach 1010 osób, pośrednio – internauci i czytelnicy lokalnej prasy.

Wybrane działania:

- 9 dystrybucji materiałów edukacyjnych dotyczących ODRY (111 szt.)
- 5 dystrybucji materiałów edukacyjnych dotyczących OSPY (171 szt.)
- 1 dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących KLESZCZY na stoisku informacyjno - edukacyjnym na powiatowej imprezie masowej „Mój ogród” w Drawsku Pomorskim (312 szt.) - 40 odbiorców
- 1 prelekcja (37 odbiorców) -27.06.2019., Światowy Dzień Walki z Cukrzycą - dla Członków Drawskiego Koła Diabetyków i osób im bliskich na temat zasad profilaktyki CUKRZYCY i reguł życia ludzi z tą chorobą oraz 1 dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących cukrzycy (24 szt.)
- 3 listy intencyjne do JST, Dyrektorów Podmiotów Działalności Leczniczej i Instytucji w powiecie o akcji profilaktycznej w zakresie kontaktu z rośliną BARSZCZ SOSNOWSKIEGO (36 odbiorców)
- 4 prelekcje dla nauczycieli, rodziców i opiekunów dzieci w 4 placówkach (szkolnych i przedszkolnych) na temat profilaktyki WSZAWICY (197 uczestników)
- 11 dystrybucji materiałów edukacyjnych dotyczących WSZAWICY (473 szt.)
- publikacja na BIP PSSE informacji: o zagrożeniu epidemii odry, nt. cukrzycy, grypy
- 11 listów intencyjnych do JST, Dyrektorów Placówek Edukacyjnych i Podmiotów Działalności Leczniczej oraz Instytucji w powiecie o profilaktyce grypy - 249 odbiorców
- 19 dystrybucji materiałów edukacyjnych dotyczących GRYPY (51 szt.)

- 2 prelekcje dla nauczycieli, rodziców i opiekunów dzieci w 1 placówce (Przedszkole „Bajkolandia” w Kaliszu Pomorskim) na temat profilaktyki GRYPY
- 123 osób
- oraz 1 czytanie bajki o Niedźwiadku Szczepanie (67 odbiorców), w ramach edukacji o antybiotykooporności i akcji pn. „Zaszczep się wiedzą”
- 10 dystrybucji materiałów edukacyjnych GIS nt. antybiotykooporności, szczepień ochronnych (102 szt.)
- 1 list intencyjny do Dyrektorów Placówek Edukacyjno - Wychowawczych w powiecie nt. rozważnego stosowania antybiotyków (35 odbiorców)
- 5 prelekcji dla dzieci, nauczycieli, rodziców i opiekunów dzieci w 2 placówkach przedszkolnych (Przedszkole w Wierzchowie i OP w SP w Świerczynie) w ramach edukacji o antybiotykooporności i akcji pn. „Zaszczep się wiedzą” - 81 osób.

Inne

Krajowa akcja pn. „Zasadź się na zdrowie” - Inicjatywa Głównego Inspektora Sanitarnego i Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych polegająca na posadzeniu nowych drzew przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej - z okazji 100 lat Służb Sanitarnych w Polsce i 100-lecia Niepodległości - we współpracy z pracownikami PGL Lasy Państwowe.

Wystosowano 1 list intencyjny do Nadleśniczego Nadleśnictwa Drawsko dotyczący organizacji akcji sadzenia lasu we wskazanym miejscu, termin realizacji III-IV 2020 roku.

Podsumowanie i wnioski.

Zakres działalności oświatowo – zdrowotnej i promocji zdrowia w 2019 roku skupiony był przede wszystkim na realizacji profilaktyki substancji psychoaktywnych, zwłaszcza nowych narkotyków , a także szeroko rozumianego zdrowego stylu życia. Ponadto realizowano zadania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki odry.

Uczestnicy działań prozdrowotnych pogłębili wiedzę dotyczącą zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania oraz kształtowania nawyków prozdrowotnych. Wiele miejsca poświęcono uświadomieniu o zagrożeniach oraz konsekwencji podejmowania ryzykownych zachowań, takich jak sięganie po substancje o działaniu psychoaktywnym. Zwracano również uwagę na przestrzeganie podstawowych zasad higieny osobistej oraz zapobieganiu chorobom zakaźnym. Najwięcej miejsca zajmowało wdrażanie, monitorowanie i ocena realizacji ogólnopolskich programów edukacyjnych w placówkach oświatowych. Programy cieszą się dużym zainteresowaniem zarówno ze strony nauczycieli, pedagogów szkolnych jak i uczniów.

PODSUMOWANIE

W ramach działalności kontrolno-represyjnej w 2019 r. przeprowadzono ogółem **1564** kontroli i wizytacji (rok 2018-**1410**) .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim wydał **886** decyzji administracyjnych ,decyzji finansowych , postanowień i opinii ,w roku 2018 wydano ich **845**.Wydano **16** tytułów wykonawczych w celu przymuszenia do wykonania obowiązków określonych w decyzjach, nałożono **32** mandaty karne na kwotę 11.300,00 zł,

W związku ze zgłoszeniem chorób zakaźnych przeprowadzono **100** wywiadów epidemiologicznych.

W zakresie urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim pobrał **317** próbek do badań laboratoryjnych, wykonano **1603** oznaczeń fizycznych w zakresie higieny procesu nauczania oraz higieny komunalnej.

Działalność Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu drawskiego w 2019r. oprócz stałego nadzoru nad obiektami znajdującymi się w ewidencji polegała również na prowadzeniu działań poza kontrolnych, szczególnie w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim ocenił stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego na terenie powiatu drawskiego jako dobry. Podejmowane działania wynikające z zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przynoszą oczekiwane efekty. Prowadzono skuteczny nadzór w zakresie chorób stanowiących zagrożenie zdrowia mieszkańców.

Gospodarka w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów prowadzona była prawidłowo.

Stan higieniczny obiektów i terenów użyteczności publicznej nie stwarzał zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Podejmowano skuteczne działania w przypadkach uzyskania informacji o zagrożeniach uzyskanych z prowadzonych systemów monitorowania ,informacji przekazanych przez obywateli, inne instytucje oraz na podstawie własnych działań nadzorowych.

Analiza danych z badań wybranych elementów środowiska oraz przeprowadzonych czynności kontrolnych i działań informacyjno-edukacyjnych stanowi podstawę do stwierdzenia ,że przyczyniają się one do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu drawskiego oraz do zwiększenia świadomości i odpowiedzialności obywateli w zakresie zdrowia własnego jak i publicznego w 2019r.